

List ljudstvu v pouk in zabavo.

[illegible]

A. Kosi, šolski ravnatelj in posestnik v Središču.

„Kmet se hudo toži,
nem're biti v koži.“

Tako se glasi začetek neke preproste narodne pesmi, ki opeva kmeta in njegove težave. Ta pesem gotovo ni zložena v vojskini dobi, ker je nadaljevanje bolj šaljive vsebine in se dotičnemu ljudskemu pesniku prav nič ne pozna, da bi mu prišla tožba od srca. Ko bi dotični pesnik živel danes, vzel bi celo stvar gotovo bolj resno in če bi bil pravičen in nepristranski, bi rekel, da se ne toži samo kmet hudo, marveč tudi gospod, sploh vsakdo.

Res, hudih časov smo učakali — svetovne vojske. Povsod težave, povsod bridkosti, samo gorje na vseh koncih in krajih. Zlasti vprašanje: „Kaj bomo jedli, kako se preživel?“ dela vsem slojem naše domovine veliko skrbi. Poprej, v mirnih časih, so se le delavski krogi v velikih industrijalnih mestih bavili s tem vprašanjem, a dandanes je začel o tem resno razmišljati tudi oni stan, ki nas redi, ki nam prideluje naš vsakdanji kruh, namreč — kmetski stan. Da bi moral kmet — v mislih imam delavnega, marljivega kmeta — stradati kedaj kruha, kdo bi si bil to kedaj mislil. A vendar je prišlo tako!

„Saj bi se nam še ne godilo preslabo, ko bi se nam pri rekviriranju pustil vsaj najpotrebnejši živež za nas in za živino našo“, tako se pritožujejo kmetje vsepovprek. So li te tožbe upravičene? Gotovo da so! Zakaj bridko je kmetu, po primeroma nizki ceni oddati svoj pridelek, a ne dobiti niti za drag denar zanj nadomestila. Poznam posestnike, ki so iz Ogrske za 20 do 24 K naročili meterski cent slame, dočim so jo morali doma po 8 K oddajati. Toda to so žrtve, ki jih zahteva svetovni ogenj, nesrečna vojska. Žrtvovati se moramo vsi: stari in mladi, veliki in majhni, kmetje in gospoda, reveži in bogatini, eni bolj, drugi manj, kakor je to že na svetu porazvrščeno, da nismo in ne bomo nikoli vsi enaki. Da se eni, zlasti takozvani „vojni liferantje“, na stroš-

ke drugih, zlasti kmetijskih slojev, čezmerno bogatijo, tudi to je resnica, a to je znamenje vojnega časa, ker je znano in zgodovinsko dokazano, da privede take pojave vsaka dolgotrajna vojska seboj.

Če se kdo ob misli na to dejstvo razburja in govori o krivici, ta naj pomisli, da znanega in resničnega narodnega pregovora „Krivica se za mizo smeje, pravica pa za vrati joče“ svetovna vojska ni spravila s sveta, pač pa mu je pomogla še do nekoliko večje veljave.

Bridko, rekel bi obupno, je življenje kmetovo v sedanjí dobi in ni se čuditi, ako mu vse te žalostne izkušnje, ki se množijo vsak dan v njegovi nočnanosti, jemljejo veselje do dela in do življenja sploh. Hvala Bogu, da se najde tudi med kmetskimi prebivalci mnogo takih ljudi, ki kljub vsem vojnim trdotam in grozotam, kljub vsemu pomanjkanju vendarle krepko vstrajajo, tolažeč se z dejstvom, da tudi naši vojniki kot branitelji naše domovine mnogo in še več trpe kakor mi v zaledju, da ranjenci bridko vzdihujejo po bolnišnicah in če jih kmet zapusti, to je, če kmet zemljo zapusti, da nam zmanjka živeža, tedaj je prikípela nesreča do vrhunca.

Kaj drži našega kmeta, kaj ga krepi, da vstraja in da bode vstrajal? Ljubezen je to do onih, ki žrtvujejo za domovino življenje in kri, ljubezen je to do domače grude, do zemljice, ki nam rodi naš vsakdanji kruh, saj so resnične besede pesnikove, ki pravi:

Dokler kmetič tebe
zemljica, bo ljubil,
vstrajnosti pri delu
nikdar ne bo zgubi

V neki vasi blizu Brež na Koroškem živita — tako je bilo te dni čitati po časnikih — zakonska Matija in Karolina Grabušnik. Deset otrok imata: omoženo hčer in devet čvrstih sinov, ki pa so vsi v vojaški službi, tako da oskrbujeta sedaj 63letni oče in 67letna mati z eno dekle sama precej obširno posestvo. To je pač velika naloga za priletno, počitka potrebne starše! A kaj ju drži, da ne onemagača pod težkim bremenom dela in skrbi? Ali ne ljubezen do

zemlje in do svojih otrok, ki jih upata skoraj dobiti domov?

Ne zapustimo torej našega polja, ne zapustimo zemljice, ki nas redi, obdelujmo jo in negujmo marljivo in skrbno z navdušenostjo vnetega ratarja, mislimo na one naše rojake, ki so se tako krčevito oklepali svoje zemlje, da so jih še le ostre granate in šrapneli prepodili od pluga — mislimo na naše begunce, ki bi radi obdelovali svoja polja, pa jih nimajo ter se morajo sedaj ubežni potikati po tujem.

„Vse na svetu mine“, ta resnica nas naj tolaži, saj vemo, da bode tudi vojske nekoč konec. Kako že pravi pesnik Radinski (Jos. Freuenfeld)?

Utihi! bode bojni grom,
prisvetil žar nad mili dom
in vdihi! novo mu življenje.
Dehtel bo hrib in dol in gaj,
dehtel bo rodu novi maj,
pozabljeno bo vse trpljenje . .
O ne obupaj, narod moj!

O svetinji vsakega naroda.

Iz pisem naših vojakov na bojiščih, katere dobivamo vsak dan, plamti tudi v sedanjih veleresnih časih živa in plamteča ljubezen do materinega jezika. Živo narodno čustvovanje in narodna zavest je našim brateljem domovine bila tudi v najhujših časih v zaledju in na fronti neizčrpen vir vstrajanja in neštevilnih junaških činov. Gojimo upanje, da se bo velika večina naših vojakov vrnila po sklenjenem miru navdušena za naše narodne cilje, polna ljubezni do slovenskega jezika in v jaka za branbo naše narodne posesti na svoje domove.

Žal, da je v zaledju, med ljudmi, ki so ostali doma, opazati v narodnem oziru nekako mrtvilo, da ne rečemo narodne maledušnosti. Kolikokrat slišimo zavedne in celo izobražene ljudi jadikovati in tožiti, češ, slaba je z bodočnostjo slovenskega naroda. Mnogi mečejo že sedaj puške v koruzo in obešajo vzvišene cilje za naš narodni obstanek na klin. To je delo slabičev, delo ljudi, ki nimajo moške volje. Sveta dolžnost vsakega Slovenca in sleherne Slovenke je, da tudi preko sedanjih časov ohrani sveti-

Vojni spomini.

(Napisal Januš Golec.)

(Dalje.)

Ponosno bahavo sem ostavil sobane baronov Mikeš. Vest mi tedaj ni prav nič nabijala in me ni grizla, ker sem stegnil roke po tuji, po božji postavi prepovedani lastnini.

Tovariši so mi zavidali ta lišp, se muzali, a obmetavali me niso z očitki, ker jim je zavirala jezik s tujim srebrom obtežena vest.

Rusi niso nikdar posetili Kikemöze, saj smo jih porinili in zapodili nazaj. A jaz nisem vrnil v kljub odbiti sovražni sili hlač, ampak sem jih drgnil ob sedlo, dokler mi jih ni izbila iz rok zla ušoda.

Meseca decembra 14. leta smo bili udeleženi pri ofenzivi preko Karpatov do galiskega mesta Jaslo. V teh zimsko mokrih pohodih so mi služile moje hlače nad vse dobro. Nobeden madež ni bil poznati na njih. Kljub tankemu suknu so bile tople. Dasi mi je brila burja dež in sneg ob stegna pri jezi hlače so zapirale vlago pot do kože. Sma-

tral sem jih že kot popolno last; vest mi je malo-
kedaj pošeptala, da sem jih postal.

Ti neznatni in lahko prebavljivi notrajni očitki so me obletavali, kadar me je kak neznanec občudovalno povprašal, od katere trdke sem naročil te fine hlače, kakoršnih ne nosi nikdo pri celem tretjem koru.

Sam divizijonar me je nekoč mimogrede mu-
zajoče se vprasniti s pripombo:

Fiks element — tiči pa ta kurat v nodernih hlačah!

Otepal sem se teh sikajočih epazk s trenutno izmišljenimi izgovori in se čutil prijetno božanega, da nosim nekaj izvanrednega, česar nima še vsak kaprol.

Tako nekake marca meseca 15. leta me je doletel nenadoma poziv pred divizijsko vojno sodišče. Spomini na nepravilno prisvojeenje hlače so bili že tako zatoneli, da mi niti na misel ni prišlo: Kaj, če te pozivljajo na obračun radi hlače?

Pa to grozno vprašanje mi je še le butnilo v možgane, ko sem dvignil tri prste pred križem med dvema gorečima svečama v sodni sobi. Ponavljal sem pretrgane besede prisege za sodnikom in vest me je privijala:

»Januš, sedaj se boš pa izpovedal zaradi — hlač!«

Prisegel sem v globokih oddihih, tedaj prvič

pred vojaškim sodnikom, z zagotovilo, da bodem govoril po resnici in istini.

Potne srage so mi oblile čelo, ko sem sedel po končani prisegi na stolec in je sodnik razbrskaval po papirjih. Peklensko mučni so bili ti trenutki, še danes ob spominu čutim njih grozo.

Sodec je izvlekel polo počrganega papirja, namršil obrvi in mi zalučal prvo bombo v težkih besedah:

»No vendar, sedaj jo imam, to zadevo v Ki-
kemöze . . .«

Spreleteli so me po vsem životu mravljinci in zavohal sem zoprni vzduh zapora in sramote. Če

me je sodnik opazoval, oblitega s potnimi kapljami in v s silo pritajeno izpuščenih vzdihih, moral je

Izpraševal me je o bivanju v Kikemezö in o nočevanju v gradu.

Pritrdil sem mu s s težavo izpehanim:
»Da!«

Nato je začel naštevati cele litanijske pokradnih teletih, volih, ovcah, konjih in krmi.

Čakal sem kot v predpeklju, kedaj bo izustil že besedo: hlače. Dolga ostožna vrsta je bil, pri kraju, sodnik je zaprl polo očitanih brez pripombe o

hlačah. Na vsako prošnjo v zatožnih litanijah sem lahko odgovoril z mirno vestjo:

»Nič za nas!«

nje svojega naroda: jezik njegov in živo plamtečo ljubezen do njega, da bomo imeli v njem oporo in pobudo, vir vere in krepke volje!

Glejmo, kako se navdušujejo naši bratje Hrvati k ljubezni do lastnega maternega jezika! List „Primorske Novine“, ki izhaja v Sušaku, piše: „Narod, ki hoče biti narod, mora najprej poznati samega sebe in svojo narodnost, ki se v prvi vrsti očituje v jeziku. Jezik je duh naroda. Dokler živi jezik, živi tudi narod sam. Neki znameniti junak je rekel: Samo jezik razsvetljuje enobarvno karto vesoljnosti, samo po njem zasevajo zvezde, nastajajo ozvezdja v brezskrajnem sosvetju! In slavni hrvatski pesnik Preševič peva:

Po njem tebe svijet poznaje živa

Na njem ti se budućnost osniva...

Pospremimo malo življenje nas samih, življenje našega jezika, naše narodnosti!

Cela stoletja smo se borili; vodili smo težke borbe, ali naše največje svetinje, ki nas veže s spominom naših dedov, ki ga bomo menda znali ceniti in spoštovati za vse veke, našega lepega jezika, tega nam ni mogel nikdo oteti. Kajti, kar odzvanja v uho v materinem jeziku, kar gre od srca k srcu, kar je utrjeno po zakonu narave: to se najmočnejše prijemlje srca, to raste najhitreje, zadobiva najjačji koren in donaja najlepši sad.

In naš jezik je bogat in krasan, krepak in milozvočen. V njem istotako lepo grmimo silne krvave bojne pesmi, slavimo junaštva naših prednikov, kakor pevamo tudi sladke narodne pesmi.

In da ni v tem našem jeziku napisanega nič drugega, nego tisto nešteto naših narodnih pesmi in rekov, zaslužil bi, da se ponasmo z njim, da ga ljubimo in čuvamo kot zeno v svojem očesu. Jezik je ogledalo našega naroda, je knjiga, iz katere čitamo svojo prošlost. To je duh — nas samih! Naše narodne pesmi in reki so polni zlata in dragega kamenja, ali vsem nam bo treba še dolgo kopati in se znojiti, da napravimo to kamenje v popolno našo imovino. Basni, pripovedke, pesmi, pregovori je ustvaril narodni duh, vse to je živa slika našega naroda samega. Vsak teh izrekov je izraz globokih misli in jakih čustev. Večina njih krije v sebi cel svet misli.

In zato je imel popolnoma prav naš velikan biskup Strossmayer, ko je rekel: „O sladki moj materinski glas! Ti si mi tako lep, da je lepši od tebe samo Bog, ki te je ustvaril in krasnejši samo narod, ki te je ohranil. Kolikor bolj so te došleci prezirali, toliko milejši si mi bil!“

Ali, priznati je treba, da smo mi v tem mnogo grešili in da grešimo še danes. Bilo je časov, ko naši otroci niti v šoli niso smeli govoriti v svojem materinem jeziku.

Nikdo ne more imeti nič proti temu, da naše otroke puščamo učiti se tudi tujih jezikov. Nasprotno: to tudi moramo, ker človek velja tem več, kolikor več zna. Ali zakaj naj bi dajali tujemu jeziku prvenstvo? Materini jezik je najnedolžnejše modroslovje in najprikladnejša vežba za otroke. Neki vzgojitelj je rekel: „Kdor želi, da se mu otrok popre! nauči tujega jezika, nego pa materinega, ta dela istotako kot tisti, ki hoče, da se mu otrok nauči poprej jahati, nego pa hoditi!“

Čuvajmo torej svoj jezik kot največjo svojo svetinjo! Ne dopuščajmo, da bi se nam otroci odnarođovali in odtujevali! Jezik je duh človeka, a ta duh človeka zadobiva svoj pravi značaj v šolah. Ne dajajte otrok v tuje šole! „Ni pravega snu v tistem, ki se na materin glas odziva s tujim gla-

som.“ Izročimo deci kot najlepši spomin in dedščino svoj materin jezik. Učimo otroke, da je jezik svetenja naroda. Kajti: dokler živi jezik, bomo živeli tudi mi kot narod.

Naše žrtve za domovino.

Žalostno poročilo smo prejeli dne 25. februarja, da je za cesarja in domovino dal svoje življenje mladenič Franc Stebih, zvest od Marijine družbe pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. Rajni je svojčas opravljal službo cerkovnika. Bil je vzoren mladenič, star 20 let. Smrtno rano je dobil dne 6. oktobra, zadaj v glavo. Umrli je v bolnišnici Prosek pri Trstu dne 15. oktobra. Za njim se je posebno solzilo oko njegove matere. Drugi sin se nahaja na južno-zahodni fronti.

Dobili smo žalostno poročilo, da je padel, od sovražne granate zadet, Anton Kozole iz rajhenburske župnije ob Savi. Bil je v najlepšem cvetu svoje mladosti, star še le 22 let. Zapustil je svoje domače, očeta na bojnem polju, mater s sestro na svojem rojstnem domu in drugo sestro v samostanu na Dunaju. Blagor mu, ki se spočije, na vojni zemlji v Bogu spi; lepše solnce njemu sije, lepša zarja rumeni.

V spomin domovinskim žrtvam iz Veržej: Naš trg šteje dosedaj 12 padlih in 5 vjetih vojakov. Imena padlih so: Gajsar Alojz, Kofnik Franc, Kolnik Anton, Gabere Mihael, Seršen Anton, Sonaja Alojz, Sonaja Franc, Čuk Franc, Zvare Franc Zvare Anton, Senčar Mihael, Košar Alojz. V vjetništvu se nahajajo: Seršen Alojz, Osterc Franc, Sonaja Ant., Zelenko Ivan, Koroša Andrej. Pogreša se: Kupljen Alojz. Danes, ko čitamo te vrste, lahko mirno trdimo, da se je število posameznih žrtv zvišalo, vendar so še nam vse tačas še neznane. Roka mi trepe, oči se mi orose in zatemni se mi pred očmi ob uri, ko pišem te vrste mojim ljubim odzivnim rojakom. Med njimi najdem toliko nekdanjih součencev in otroških soigralcev. Kdaj, kdaj bi si domneval ob onih krasnih mlajših dneh, ko smo se lovili, krogle odbijali in otroške vojske vodili po zelenih tratah na Glavnem trgu v Veržej, da bom tako zgodaj ob Vaših grobovih imel beležiti te spominske vrstice? Veliko žrtv je dal primeroma majhen trg Veržej domovini, katero pač ljubi že s starodavnim in staroslavim domoljubjem. Že izza časa krutih Krucev si je spletel nevenljiv venec junaštva in vrlin: kri istočasnih veržejskih junakov napaja dandanes njihov tržanski naraščaj, ki vije ob teh grozopolnih časih okoli stare, razstreljene zastave nekdanjih brambovcev nove lovorje.

In zdi se mi,
Da stari se odpirajo grobovi,
Iz njih votlin
V oklepih stari vstajajo rodovi,
Na vrhu njim
Junaka dva: Čopora in Ropoša.
A ob pogledu teh brezkončnih bojov
Ter ob gomilah tolikih mladih rojev
In ob razpokli zemlji, ki polne jo le solze
Nazaj v globine večnega miru se utope.

Padlim v večni mir in nevenljiv spomin, preostalim prizadetim pa v tolažilo zapisal Misko Vauda.

Iz italijanskega bojišča je prišlo ob Božiču žalostno poročilo, da je našel v daljni tujini na sovra-

žni zemlji severno od mesta Asiago smrt za domovino Janez Fürbas, ugledni posestnik v Moškanjcih pri Ptuj. Bil je še le v 40. letu svoje starosti. Nekdaj je služil tri leta pri dragoncih, a zdaj v svetovni vojski je kot stražmojster na konju prejahal celo Galicijo; bil je pridelen tedaj neki trenski koloni. Ko se je začela vojska z verolomnim Lahom, moral je z nekim municijskim oddelkom na italijansko bojišče in tam je našel prerano smrt najbrž pri neki razstrelbi. Človek ne ve, kje ga čaka bela žena s koso. Ko je bil zadnjikrat na dopustu, se je težko ločil od svojih dragih, kakor bi bil slutil, kaj ga čaka v tujini. Za njim žaluje neutolažljiva žena in 3 majhni otročiči. Rajni je bil od vseh v občini ljubljien in spoštovan; tudi požarna bramba je izgubila delavnega tovariša. Bil je tudi blag prijatelj svojim vojnim tovarišem. Kako lepo pišejo o njem domovnjegovim znancem! Bil je skrben, marljiv gospodar in zaradi svojega ljubeznivega obnašanja je užival pri vseh spoštovanju.

Pri Sv. Rupertu v Slov. goricah smo dne 26. februarja imeli slovesno mrtvaško opravilo za mladeničem-vojakom Francem Muršec iz Nadbišeca. Padel je na italijanskem bojišču od šrapnela zadet. Rajni je bil pravi vzor krščanskega mladeniča in priden od pevskega zbora, kjer smo obćudovali njegov srebnočisti glas. „Ah, zdaj pa nikdar več! Dve leti je zdržal na fronti vedno čil in zdrav, zadnji čas je dobil v oskrbo častnika in v svoji prijetni šaljivosti je rad rekel: „Zdaj pa sem že avanziral do sluge.“ Njegov gospod, ki je junaško smrt oznanil domu, je zapisal prošnjo umirajočega Franc: „Prosim, gospod, izročite mojim domačim zadnje pozdrave!“ Blagi, nepozabni France! Bog Ti večni pokoj daj, večna luč Ti sveti naj, v miru zdaj počivaj, sveti raj uživaj!

Invalid Dominik Gornik nam piše: Iz ruskega vjetništva sem se po izmenjavi vrnil na svoj dom Spodnje Hlapje, župnija Sv. Jakob v Sl. gor. Vest mi ne da miru, da ne bi izvršil naročila Petra Prebila, ki je bil z menoj v vjetništvu. Lani v juniju sem bil izmenjan kot invalid. Izročiti bi moral staršem Prebila razne pisarije, pa nisem mogel, ker so mi na meji vse odvzeli in pobrali, tudi naslove od tovarišev. Zato pa hočem v „Slovenskem Gospodarju“, ki je znan in razširjen po vsej veliki Sloveniji, nekatere reči opisati: Peter Prebil je bil dve leti v Ameriki. Leta 1914, meseca maja, je dobil od doma veselo poročilo, da bo njegov brat imel slovesno novo sv. mašo. Peter se je vrnil iz Amerike. Takrat je pa izbruhnila svetovna vojska. Tudi on je šel k 17. pešpolku in se je vojskoval na ruskem bojišču, kjer je bil zadet od granate. Nezvest-nega so vjeli ruski vojaki. Jaz sem se pripeljal od turške meje kot vjetnik v Omsk v Sibiriji, kjer sva se s Petrom našla in postala najboljša prijatelja. Eno leto sva bila skupaj v bolnišnici. Začetkom leta 1915 se mu je rana zacelila, a nato so ga operirali na vratu. Tudi to se je posrečilo. Božast ga je pa tako nadlegovala, da ga je na teden po tri- do štirikrat vrglo. Kolikokrat sem ga rešil, da ni obležal. Revez je imel hudo trpljenje; klical me je po noči, ko ga je bolezen napadla. Kmalu nato mi je povedal, da bo tudi smel iti domov. Naročil mi je, naj to povem njegovim staršem. Nato se je preselil v drugo bolnišnico. Nekaj časa sem še dobival poročila od njega. Kar naenkrat pa mi je povedal neki Nemec, da je Peter Prebil umrl. Pravi: „Klical Te je še po imenu, potem je pa izdihnil.“ Vseposod smo ga radi imeli, a tudi Bog ga je ljubil in poklical v boljšo domovino.

Sodnik mi je nedolžnost čisto verjel, ko sem mu pobulil pod nos dobro shranjeno pobotnico o potrjeno plačnem vinu in jedilih. Bil sem prost pred sodnim stolcem, a ne po vesti, ki me je odslej priklepala z očitki nekaj tednov na zatožno klop. Pa — zazibal in uspaval sem jo z izgovorom: V vojnem času pač ni nikdo dolžan, da bi ovajal samega sebe — radi hlače! Ta poziv pred mejo pravice je bil prvi krepilec, ki me je lopnil po srcu in vesti radi krivično prisvojenega blaga.

Meseca junija 15. leta smo se po predoru ruske boje pri Kolomeji odpeljali na tovarnih avtomobilih na pomoč desnemu krilu severno od Černovic. Izložili so nas v bukovinski vasi Pohorlove, kjer so nas čakala nadaljna povelja.

Drugo noč po prihodu so nam zaukazali plaziti se do Dnjestra v vas Mikea in od tamkaj prepoditi kozake, ki so noč in dan vznemirjali našo bojno črto.

V trdi noči smo se smukali iz Pohorlove po cesti skozi vas Okno do Dnjestra. Seve, plazili smo se ob cestnih jarkih, da bi nas sovražnik ne zapazil in požegnal z artilerijo.

Preko naših glav so neprestano brenčale puške krogle kot roji sršenov in jaz sem takoj pogođil: to niso kozaki, ampak nekaj polkov ruske pehote. Naše postojanke so bile ob cesti pred vasjo Mikea in zasedene od huzarjev.

Ob kakih dveh ponoči sta skušala dva bataljona našega polka prodreti v omenjeno vas, a je ne-reča hotela, da so trčili med potjo z Rusi, ki so bili namenjeni napasti naše postojanke. Bataljona

sta se vsled sovražne premoči umaknila v huzarske strelne järke.

Jaz sem si poiskal ob cesti pripravi kofček, kamor sem se stisnil kot polh in dremal. Tokrat ni bila naša črta prav nič zavarovana z žičnimi ovirami, bila je popolnoma prosta in pred njo je valovilo nepregledno rženo polje.

Posteno se je že danilo, ko me je podrezal pi-onirski narednik in menil:

„Jezus, Marija! Vzdromite se! Kot listja in trave je Rusov po žitu, na kakih 15 korakov blizu so že!“

To sporočilo se mi je zdelo neverjetno, zato sem nevoljno nad narednikom in podremaval dalje. Junjsko jutranje solnce je že žgalo.

Ko se zbudim, zapazim, da sem si raztrgal hla-čni žep od znotraj. Obrnil sem ga narobe in razmo-trival o pomisleka vredni vrzeli. Pri tej komisiji o žepni luknji sem prvič zapazil, da ima žep od zno-traj prišito belo krpico z modrimi, vtkanimi črkami: Baron Mikeš Ferenz!

Skoraj leto dni sem že drgnil te občudovane hlače in nisem znal za to krpico s podpisom pravo-močnega lastnika. Spomini na pri sodnji prestani strah so se mi vzbudili, pa bi jih bil rad popodil.

Iz vlekel sem nož in skušal odparati krpico z imenom, ki me je ščipalo v vest. Prerezoval in pulil sem niti, ki so držale zaplato in bil ves zatopljen v to dušo hladilno delo. Nisem ga še utegnil dogoto-viti, že mi je zagrmel za hrbtom hripavo-burni:

„Ura, ura!“

Vsi svetniki! Predno sem se ozrl, mi je pile-telo kopito ruske puške po glavi in onesvestil sem se. Še le po preteku dobrega dne se mi je zasukni-lo v možganih zonet na pravo plat in prebuditel sem se na slavnem ležišču. Otipaval sem glavo, ki me

je mučno bolela. Bila je še cela, a oteklo velika kot svinjski pisker. Zbral sem vso preostalo pamet, ter dognal, da nisem v vjetništvu, ampak prav med našimi v kmetski bajti.

Tovariši so mi dopovedavali, da sem jo tedaj izkupil samo jaz, ker je poskakalo le par Rusov s sovražnimi nameni v cestni jarek, med tem ko so se drugi po žitu razkropilni podali.

Zdravnik mi je še omenil, da sem v ometici ve-dno firantal o hlačah in Mikeš Ferencu. Še v omed-levici so me podile nesrečne hlače, gotovo, ker sem jim hotel izpuliti zadnji spomin baronskega lastni-ka. Parajkel usode me je tokrat pošteno ošvrknil po glavi, kjer se mi je rodil prvič pohlep po prilastitvi tujega blaga. Nekaj galske vode mi je izpuhtelo na butici, predno je usahnila v prvotno, naravno veli-kost. Izlival sem se sčasoma s pomočjo vodnega oz-dravila, brez bolnice. Poboljšanje radi preskoka 7. božje zapovedi sem odlagal od dne do dne. Od hlače se pač nisem mogel ločiti, ker so še bile tako lepe, in so še imele vedno one zapeljivo-prikupljive knofke ob kolenih.

Kmalu zatem, ko sem si uravnal glavo v člo-veško velikost, je bil odposlan eden naših bataljonov daleč iz Bukovine v Galicijo ob Dnjester. Moštvo je oddrčalo v tovarnih avtomobilih na odkazano mesto; jaz pa sem moral za njimi smukati po cesti na vo-zež živčev in prtljago. Presneto nevarna je bila ta-le vožnja, ker so Rusi obstreljevali na mestih cesto in te sem se moral držati radi deževja. Dolga je bila ta vožnja in skrbno sem pazil, da sem se izmuzal brez izgub in poškodb Celi dan in v noč do 11. ure smo črčali v kratkih odmorih.

Dospeli smo do malega vaškega pokopališča v Serafineah.

(Dalje prihodnjik.)

V divizijski bolnišnici nekje na tirolski fronti je umrl po enem letu svoje vojaške službe v najljubši moški dobi na svoji bolezni dne 17. decembra l. 1916 Matija Zidarič, rojen v dobri, ugledni hiši Zidaričevih na Humu pri Ormožu, sedaj vzoren gospodar v Središču. Mir je ljubil, to je bilo v njegovem prikupljivem značaju; v večni mir, upamo, je Bog vzel iz te dežele nemira njegovo blago dušo. Spavaj mirno v tuji zemlji, daleč tam v severni Italiji, in čakaj, da započne angelska trobenta!

V ruskem vjetništvu je dne 8. aprila 1916 umrl pošten 33letni mladenič Peter Stuber, doma iz Košakov pri Mariboru. Slučaj je nanesel, da sta bila z mlajšim bratom Francetom skupaj v vjetništvu. Vjet je bil dne 25. marca 1915. V zadnjem jsmu je še prosil domače, naj molijo pri Materi Božji, da bi izprosila skorajšnji mir in srečno vrnitev nesrečnih vjetnikov.

Iz bojišča nam pišejo: Žalostno vest Vam poročam, da je Vaš zvest naročnik Feliks Raute dne 17. februarja bil zadet od sovražne krogle v srce in je takoj izdihnil. Vsi smo ga imeli radi, ker je bil vrli slovenski mož. Pozdrav vsem naročnikom od I. vana Sever.

Nedavno je na tirolski fronti laška krogla uničila mlado življenje črnovojniku Ivanu Slakan, doma od Sv. Jurija pod Taborom. Rajni, ki je bil star komaj 21 let, je bil odlikovan s srebrno kolajno II. vrste. Bil je krassen in postaven fant; diletile so ga tudi mnoge duševne vrline. Dne 25. februarja se je patrolja 5 mož plazila proti sovražni postojanki. Trečla je ob sovražno patroljo smukačev, ki je štela 30 mož. Naši so se krepko branili in s pomočjo bližnjih prednjih straž sovražnika razkropili. Pri tem je zadela sovražna krogla Slakana tako nesrečno, da je bil v nekaj trenutkih mrtev. Vsi tovariši obžalujemo njegovo smrt in upamo, da je njegova duša splavala v lepše, boljše življenje. V imenu njegovih tovarišev pošilja prisrčne pozdrave Ivan Zajšek.

Stročja vas pri Ljutomeru. Žalostna novica nas je vse vaščane in domače globoko potrla in ranila srca, ko smo dobili žalostno poročilo, da je dne 14. septembra 1916 dal življenje za dom in cesar, četovodja Tomaž Košar na južnem bojišču pri Soči. Zadeti je bil od sovražne italijanske granate. Rajni junak je bil star 39 let ter skrben in varčen gospodar. Kot izurjen kolarski mojster je bil daleč okoli na dobrem glasu ter priljubljen od vseh sosedov in znancev. Res hud udarec je za plakajočo ženo in dva nepreskrbljena otročiča, ki globoko žalujeta za svojim dragim in skrbnim očetom.

Dobili smo žalostno poročilo, da je dne 18. februarja padel pri Gorici junaške smrti 19letni Gregor Podvršnik, zadet v glavo od sovražne mine. Bil je edini sin in tolažba matere, doma iz Kopivnika pri Framu.

Vsem padlim slovenskim junakom naj bo lahka zemlja!

Kaj bo z mirom?

Vojna besnost se je razpalila na vseh frontah. Povsod se govori o bodočih ofenzivah. A dasiravno so vse armade pripravljene na odločilne bitke, vendar se opaža skoro vsepovsod, da se je že cel svet naveličal sedanje vojske.

V Rusiji ljudstvo burno zahteva kruha in miru. Zadnje dni preteklega tedna so nastali v Petrogradu silni nemiri radi pomanjkanja živil. Samo v nedeljo, dne 11. t. m., je bilo pri nemirih v Petrogradu ubitih 300 do 400 ljudi. Mirovna struja pridobiva na Ruskem vedno več pristašev. V dumi (državni zbornici) so stranke, ki so za mir, dobile tako moč, da je vlada zbornično zasedanje dne 11. t. m. nenadoma ukinila. Poslanec Puriškievič je rekel dne 10. t. m. med drugim, da postaja stranka, ki je za posebej mir z Avstrijo in Nemčijo, vsak dan večja.

V Italiji ljudstvo vedno glasneje zahteva mir. V Florenci in Genovi so imeli socialisti v družbi z drugimi prijatelji miru v nedeljo, dne 11. marca, zborovanja, na katerih so nameravali govoriti o potrebi miru. Vlada je dala shode razgnati. Angleški list „Times“ poroča, da nameravajo v italijanski zbornici pristaši bivšega ministra Giolittija, katoliški poslanci in socialisti spraviti v razpravo predložit naj Italija svojo politiko tako uravna, da se bo čimprej sklenil mir. Mirovna struja baje šteje blizu 100 poslancev. Poslanec Ferri je dne 6. t. m. v zbornici glasno zaklical, da je Italija storila največjo neumnost, ko se je pridružila četveroprazumovi pogodbi, da ne sme skleniti posebej miru.

V Franciji in Angliji je še razpoloženje za mir zelo v ozadju. Zadnji čas se vsaj ni opazilo kakega večjega dogodka v prilog miru. Na pariškem vseučilišču je bilo dne 7. t. m. veliko zborovanje, na katerem je minister Viviani izjavil, da Francija z Nemčijo ne sklepa prej miru, dokler ne bo Nemčija tepena in dokler se ne vrne Franciji Alzaško-Lotarinško, dokler se ne da Belgiji, Srbiji, Črnigori in Rumuniji popolne neodvisnosti. Gotovo tlači vlada v teh deželah ljudstvo tako, da ne sme govoriti o miru.

Severna Amerika, ki je po svojem predsedniku Wilsonu dosedaj igrala vlogo mešetarja

za mir, je, kar se tiče ljudskega razpoloženja, zelo močno razdvojena. A soditi po najnovejših dogodkih, je večina ameriškega ljudstva za vojsko, vendar tudi struja za mir je močna. Dne 18. marca, ko je sklican kongres, se bo menda odločilo, ali bo Amerika za nadaljevanje in razširjenje vojske, ali pa bo pospešila mirovno gibanje.

Iz nepristranskih držav so glasovi gibanju, ki bi naj vplivalo na skorajšnji konec vojske, zelo redki.

Kdaj nastopi Amerika?

Do danes so Severoameriške zvezne države le samo z Nemčijo pretrgale diplomatske zveze, z Avstrijo, Bolgarijo in Turčijo še ne. Nemčiji še vojske tudi niso napovedale. Toda po splošnem mnenju se to ne zgodi le zaradi tega ne, ker se Amerika ni dovolj pripravljena. Kakor hitro bo pripravljena, bode pretrgala z vsemi zveze ter vsem napovedala vojsko. Tako stojimo pred žalostnim dejstvom, da se vojska še vedno bolj širi, namesto da bi se zoževala in pojemala.

Dokazano je, da se je Nemčija res trudila, in se še trudi, da bi dobila Mehiko na svojo stran proti Severni Ameriki. Kakor smo že zadnjič poročali, je pa prišla poslanica Nemčije Mehiki v roke Wilsonu. Dognalo se tudi je, da je zgradila Nemčija v Mehiki in Severni Ameriki več močnih brezžičnih brezžičnih postaj, ki obveščajo nemške P-čolne, kedaj odpluje kaka četveroprazumova ali ameriška ladja v Evropo. Položaj med Mehiko in Severno Ameriko je precej napet.

Severnoameriške države se zelo trudijo, da bi tudi južnoameriške države pridobile za boj proti našim osrednjim državam. V poštev pridejo pred vsem Argentini, Brazilija in Chile. Ker so vse v prostozidarskih kremljih, ni izključeno, da bodo potegnile s prostozidarji, četudi na škodo svojih ljudstev.

Tudi Kitajska se giba proti nam. Po državi je veliko hujskanje, da se postavi Kitajska ob stran četveroprazuma. Hujskači so seveda plačani. Kitajska sicer ne bo zabelila četveroprazumovega zelja, toda Rusija bi dobivala preko Kitajske lahko vojno gradivo, ker je po morju dobivanje vsled podmorskih čolnov zelo nevarno. Tako celi svet postaja še vedno bolj nor, namesto da bi se trudil za mir med dosedanjimi nasprotniki.

Turška bojišča.

Že zadnjič smo poročali, da so Angleži zasedli v Mezopotamiji mesto Kut-el-Amara ob reki Tigrisu, in da z veliko silo prodirajo v smeri proti Bagdadu. Po vročih bojih južno od Bagdada se je Angležem posrečilo dne 11. marca vkorakati v staroslavno mesto Bagdad. Od severa pa prodirajo Rusi tudi proti Bagdadu. Tudi Rusom se je posrečilo zavzeti razen mesta Hamadan, o čemur smo že zadnjič poročali, še štiri druga važna mesta v severozahodnem delu Perzije. — Na ostalih turških bojiščih nobenih važnejših vojnih dogodkov.

Angleži zasedli Bagdad

Iz Londona se uradno poroča, da so Angleži dne 11. marca zasedli mesto Bagdad. Bagdad je staroslavno mesto v Mezopotamiji ob reki Tigris in šteje 220.000 prebivalcev, je torej eno največjih mest v turškem cesarstvu. Bagdad je bil v 10. in 11. veku po Kr. r. sedež turških sultanov in je štel 2.000.000 prebivalcev. Mesto obdaja staro, visoko, sedaj večinoma razpadlo zidovje, ki priča o nekdanji slavni preteklosti tega mesta. Bagdad leži v rodovitni dolini rek Eufrat in Tigris, približno 70 km severno od mesta Hilleh, kjer se nahajajo razvaline nekdanjega staroslavnega mesta Babilon. Bagdad je važno križišče cest in v trgovinskem oziru eno najvažnejših mest v Turčiji. Večji del železnice, ki bi naj vezala Malo Azijo—Bagdad s Perzijskim zalivom, je že dograjen. V Bagdadu je 100 turških molin, 5 katoliških cerkva in sedež katoliškega nadškofa.

Rusi zasedli pet perzijskih mest.

Iz Teherana, glavnega mesta Perzije, se poroča: Ruski poslanik je naznanil perzijskemu ministrskemu predsedniku, da so ruske čete zasedle pet severozahodnih perzijskih mest, med temi važna mesta Hamadan, Bidjar in Kengavar.

Na drugih bojiščih.

Italijansko bojišče.

Na Krasu in v Vipavski dolini so se razvili že zadnje dni preteklega tedna prav živahni artilerijski boji in napadi z minami. Dne 12. marca so naši pri Kostanjevici na Krasu odbili napad močnih italijanskih čet na naše postojanke. Na tirolski fronti se vrstijo posamezni spopadi prednjih čet. Naši so na gori Cima di Boche južno od doline San Pelegrino dne 9. marca vdrli skozi predore, napravljene skozi

sneg, v sovražne postojanke in vjeli 31 mož. — Pri Gorici je naša artilerija dne 9. t. m. sestrelila velik italijanski zrakoplov. Laški letaki so dne 10. marca metali bombe na Trst in druga primorska mesta.

Rusko bojišče.

Rusi se zelo trudijo, da bi na črti od Tatarskega prelaza v Galiciji do moldavskega mesta Oena prebili našo fronto in udrli na Ogrsko. V ta namen so zbrali v ozadju omenjene črte velike množine vojaštva. Sedaj se baje samo čakajo na ugoden trenutek, da udarijo. Naši jim močno mešajo štrne. Tako smo jim dne 8. t. m. z naskokom odvzeli važno obmejno višino Magyaroš, ki leži vzhodno od sedmograškega mesta Cik-Sereda. Tudi na ostali fronti, n. pr. ob železnici Zločov—Tarnopol smo dosegli lepe vspehe in smo dne 12. marca vjeli nad 300 Rusov.

Rumunsko bojišče.

Pri moldavskem mestu Oena smo dne 9. t. m. odvzeli Rumunom tri višinske postojanke. Ob Seretu večinoma mir. Ob Donavi se ponavlja obojestranski artilerijski ogenj. Rusi so spravili v izliv Donave 2 P-čolna, ki sta potopila nekaj prevoznih parnikov.

Francosko bojišče.

Vsled ugodnejšega vremena živahni boji v Flandriji, v Šampanji ter ob obeh bregovih reke Moeze. Angleško časopisje piše, da se vrše na francoskem bojišču velikanske priprave, ki so že dokončane, pariški listi pa pišejo, da se nahajamo na francoskem bojišču pred velikimi in odločilnimi dogodki.

Macedonsko bojišče.

Na macedonskem bojišču so na ozkem ozemlju med jezeroma Ohrida in Prespa napadli močni francoski oddelki naše postojanke, toda brezvspešno. Na ostalem delu fronte običajni topovski ogenj.

Albansko bojišče.

Na albanskem bojišču je napadel oddelek naših letal italijanske vojaške naprave v Valoni z vidnim vspehom ter povzročil velike požare.

Razne politične vesti.

Na Dunaju je imelo dne 7. marca predsedstvo Hrvatsko-slovenskega kluba skupno sejo s Češko zvezo, v kateri so združeni vsi Čehi. Dognalo se je, da vlada v vseh sedaj perečih političnih vprašanjih med Čehi, Hrvati in Slovenci popolno sporazumljenje. Hrvatsko-slovenski klub je nato objavil to-le izjavo: Predsedstvo kluba je prepričano, da bi rešitev notranje-političnih vprašanj brez sodelovanja narodov, kojih življenjski interesi zahtevajo močno stališče monarhije med državami srednje Evrope in notranjo ojačenje celokupne monarhije, na obe strani imela kot nasledek naravnost nasprotni učinek. Zaradi tega je nujno potrebno, da se skliče državnica zbor ter da se uspešno rešijo narodnopolitična, kakor tudi vprašanja, ki omogočujejo vstrajanje narodov, n. pr. prehranjevalno vprašanje in skrbstvena vprašanja, ki jih razmotriva vlada, ob enem z vprašanjem o povračilu za vojne poškodbe in oskrbi za begunce. Tudi glede na priprave prehoda v mirovno gospodarstvo je neobhodno potrebno sklicanje državnega zbora. Dne 9. t. m. je bilo klubovo predsedstvo sprejeto od ministrskega predsednika grofa Klam-Martinitica, kateremu je raztomailo želje Hrvatov in Slovencev, Mi si ne želimo sedaj, kakor nemške stranke, novih narodnopolitičnih bojev, ampak da pošteno preživimo svoje vojaštvo in sebe in da po zmagonosni vojski pridemo kmalu do rednih mirnih razmer.

Znano je, da Poljaki v srcu nočejo ločitve Galicije od ostale Avstrije, posebno sedaj ne, ko bo treba celo Galicijo vsled vojnih poškodb nanovo popraviti in zgraditi. Sedaj so izdelali in objavili načrt za ločitev Galicije od ostale Avstrije, kakor si jo oni mislijo. Vse hočejo imeti samostojno: šolstvo, sodstvo, politično upravo, le finance še hočejo imeti z nami skupno. Nemške stranke, ki vedno govorijo Poliakom zaradi ločitve na srce, so osupnile, ko so videle ta program.

Nemški krščanski socialisti so odpovedali pokorščino nacionalverbandu, s katerim so dosedaj skupno zahtevali, da se sme državni zbor sklicati le, če se prej zakonito določi nadvlada Nemcev v Avstriji nad drugimi narodi. Dne 7. t. m. je imel krščansko-socialni klub sejo na Dunaju, v kateri niso bili samo gospodje navzoči, ampak tudi kmetje, ki so povedali, da imajo nemški kmetje zdaj vse druge skrbi, nego tlačiti druge narode ob steno. — Klub se je izrekel brezpogojno za sklicanje parlamenta.

Bivši deželni glavar kranjski Oton pl. Detele je dne 13. marca na svojem gradu pri Skofjiloki umrl. Pripadal je k stari Slovenski ljudski Stranki, kateri je cel čas svojega političnega delovanja zvesto in nesebično služil.

V Zagrebu je dne 10. marca umrl predsednik starčevičanske stranke prava. dr. Mile Starčević, odvetnik in narodni zastopnik v hrvatskem sa-

boru. Star je bil komaj 55 let. Dr. Mile Starčević je bil rojen v Liki in je izhajal iz znane narodno odlične rodbine Starčević. Njegov stric dr. Ante Starčević je bil ustanovitelj radikalne hrvatske stranke prava. Ko je stric umrl, je prevzel nečak dr. Mile vodstvo pravaške stranke. Polagoma so nastale različne struje v stranki in sicer milinovec (zvesti pristaši dr. Mile Starčevića), frankovec (pristaši dr. Franka, sedaj dr. Horvata) in krščanski socialci (pod vodstvom dr. Pazmana). Leta 1912 so se na zborovanju v Ljubljani vse struje med seboj združile in obenem z našo Vseslovensko ljudsko stranko. Dr. Mile Starčević je bil izvoljen za predsednika osrednjega odbora te velike hrvatsko-slovenske pravaške stranke. Stal je neomajeno na stališču, da se morajo Hrvati in Slovenci v okviru habsburške monarhije združiti, ker le tako združen katoliški narod je močen dovolj, ustavljati se in zmagovito nastopati proti pravoslavni srbstvu na Balkanu. Z dr. Mile Starčevićem smo torej tudi Slovenci izgubili ne le svojega prijatelja, ampak tudi svojega političnega voditelja. Zadnja leta je dr. Mile vedno bolehal in ni mogel več javno nastopati. Umrl je ubog, ker je bil kot politik nesebičen in je delal le za svoj ljubljani hrvatsko-slovenski narod.

V Ljubljani so si ustanovili nekateri upravni svetniki Ilirske banke Zadržno centralo, ki bo njih banko nasičevala z zadržnim kmetiskim denarjem. Centrala je omejena le na Kranjsko in je torej v tem oziru zapustila stari vseslovenski program, ki je združeval celi hrvatsko-slovenski jug politično, prosvetno in gospodarsko okoli slovenske središča Ljubljane. Vse za ljubi denar, a na škodo našemu kmetu in narodu!

Tedenske novice.

Prošnja za živila. Ubožce boste vedno imeli, je rekel naš Zveličar. V sedanjih časih jih imamo posebno veliko, ne samo takih, ki si zavoljo bolezni ali starosti ne morejo pripraviti vsakdanjega kruha, ampak tudi takih, ki veliko, težko in radi delajo, a niti za težko prislužen denar ne dobijo potrebnega živeža. Krščanska usmiljenost mora pomagati, kjer le more. Najprej je seveda naša dolžnost, da pomagamo najbližnjemu. Prepričani smo, da plemenite duše med Slovenci ne bodo pustile glada in lakote trpeti pred vsem svojih najbližjih jim vaščanov in župljanov. Toda ako smo doma storili svojo dolžnost, ter nam še preostane kaj svetnih dobrin, sezimo tudi preko mej naših župnij in pomagajmo posebno še onim, ki v zaledju ob nezadostni hrani težko delajo za branitelje naših front. Naš prevz. g. knezoškof, ki dobro poznajo dobrodelne roke svojih škofljanov napram ubožcem doma, se obračajo v posebnem pismu, ki se bo v nedeljo, dne 18. t. m., prečitalo raz prižnice, na svoje škofljane za pomoč ravno onim, ki opravljajo za naše vojaštvo težka dela v obrtnih tovarnah in rudokopih in pogrešajo potrebnega, krepkega živeža. Seveda naj da vsak, ako more in kolikor more. Zbirca živil v namen, ki ga naznajo g. knezoškof, se naj vrši od 18. do 25. marca. Darila se oddajajo v župnišče. Ker se je vršila v dnevih od 4. do 11. marca nova zasega nekaterih živil, za to naj bo pobiranje v škofove namene omejeno samo le na mašč, maslo, loj, jajca, po-vojenno meso, klobase, sir, zelje, repo, sveže in posušeno sadje, fižol, lečo, grah in zimsko zelenjavo. Krompir, žito in moka se naj ne pobirajo! Višja oblast je zagotovila, da zavoljo takšnega darovanja potrebnega živeža (n. pr. fižola) nihče ne bo nadlegovan ali kaznovan. Darovi se bodo natančno zabeležili in naznanili v Lavantinskem cerkvenem zaukazniku. Vse natančneje se bo naznanilo s prižnico. Bog obilo blagoslovi plemeniti namen tega nabiranja in nakloni trpečim in stradajočim sobratom mnogo darežljivih sre!

Živila ubožcem. V škofiji nabrana živila za ubožce se bodo za Veliko noč razdelila med pomikanje trpeče delavce v tovarnah in rudokopih ter za ubožce brez vsega imetja v večjih mestih in krajih. Dušni pastirji in drugi zaupni možje lahko takoj naznajo imena takih ubožcev v naši škofiji izvrševalnemu odboru v Mariboru, ki se je pod škofovim predstvom sestavil iz kanonikov in enega političnega uradnika.

Šestnajsta vojna pobožnost v Mariboru. Vse kaže, da se bližajo odločilni boji v strašni svetovni vojski. Naši hrabri vojščaki potrebujejo posebne pomoči božje, da bodo ostali stanoviti do končne zmage, pa tudi nam doma je treba milosti in tolažbe iz nebes v teh težavnih časih. Da bi si izprosili vse to od Gospoda vojnih čet, v ta namen se bo vršila na praznik sv. Jožefa, v ponedeljek, dne 19. marca 1917, v mariborski stolnici 16. vojna pobožnost. Od 5. do 6. ure popoldne bo Najsvetejše izpostavljeno k molitvi, po molitveni uri pa bo pridiga našega prevz. Nadpastirja. Bog sprejmi in usliši milostno naše molitve in prošnje za cesarja in domovino!

Rajni gospod Jožef Kralj, kn.-šk. duh. svetovalec, dekan in župnik v Zavrču, je bil, kakor smo izvedeli, predlagam presvetlemu cesarju v imenovanje za častnega kanonika kn.-šk. Lavantinskega stolnega kapitlja. Žal, da blagi gospod ni dočkal zaslužnega odlikovanja, ki bi mu bilo gotovo v veliko veselje!

Duhovniške vesti. Cesar je vlč. g. Jakoba Hribernik, dekana v Braslovčah, imenoval za častnega kanonika lavantinskega stolnega kapitlja. — Župnijo St. Ilj pri Velenju je dobil č. g. Franc Schreiner, kaplan v Zalcu.

Radodarnost našega cesarja. Nedavno se je vozil naš cesar Karel v avtomobilu iz Dunajske Novave proti Dunaju. Med vožnjo se vlije ploha in cesar je bil prisiljen ustaviti avtomobil in stopiti pod streho. Ker je bilo ravno popoldne, je cesar porabil to priliko, da povzije svojo malo južino, katero je imel pri sebi. Kmalu se je zbralo okrog njega več otrok in tudi nekaj odraslih oseb. Naš cesar ni s prav ničesar povzil, marveč je vsa jedila razdelil med otroke, pijačo pa med odrasle osebe. Vse je osupnila cesarjeva velika radodarnost.

Nova označba na vojaških čepicah. Na vojaških čepicah in gumbih bo odslej namesto črk F J I označena črka K kot začetna črka imena sedanjega cesarja Karla.

Grof Cepelin umrl. V Berlinu je dne 8. marca umrl v visokistarosti 79 let izumitelj znanih, po njem imenovanih zrakoplovov, grof Cepelin. S svojim izumom je dal grof Cepelin, ki je bil vpokojeni nemški general, svoji domovini Nemčiji v roke oržje, ki igra v sedanji svetovni vojski poleg P-čolnov velevažno vlogo.

V proslavo odlikovanih. Vojaška poveljstva so po okrajnih glavarstvih poslala na občine sezname odlikovanih vojakov. Dolžnost občine je, da se ti s znami skrbno shranijo ali pa zapišejo v kak po seben občinski zapisnik. Naj še poznejši rodovi vedo, kdo se je v tej krvavi vojski posebno hrabro boril za domovino.

Glasovi iz vjetništva. Iz Rusije smo dobili te dni od našega nekdanjega zvestega sotrudnika Mat. Deželaka iz laške okolice sledečo dopisnico: „Rusija, dne 25. decembra 1916. Vsem prijateljem širše in ožje domovine prijateljske pozdrave! Vaš nekdanji sotrudnik Matevž Deželak, sedaj vojni vjetnik v Rusiji, gubernija Saratov, ujezd Atkarsk, pošta Kobno-Münch.“ — Naša naročnica Barbara Faleš v Račah je dobila od svojega moža Franca Faleš začetkom meseca marca sledečo dopisnico: „Ileky v Rusiji, dne 24. septembra 1916. Preljuba mi Barbča! Z velikim veseljem sem sprejel Tvojo karto. Sedaj sem že na drugem mestu, v tovarni za sol. Dam ti tudi na znanje, da smo vsi, kateri se tukaj nahajamo, dobili iz Avstrije celo novo vojaško obleko in tudi perilo, plašč, obutje in sploh vse, kar vojak potrebuje. Goreče se zahvaljujem naši še zmiraj dobri Avstriji in sploh vsem tistim, ki so se za nas tu potrudili. Živijo Avstrija! Z Bogom! Zdrava ostani! Franc Faleš, četovodja, Ileky, Rusija.“

Mrtvi se oglašajo. Iz ruskega vjetništva, in sicer iz mesta Petrograd, se je oglašil Ivan Dokl p. d. Lubečov od Negove. Že celih 26 mesecev ni bilo glasu od njega. Dne 2. marca pa je dobila žena veselo poročilo, da še mož živi. Zadnjokrat je pisal dopisnico dne 26. januarja 1915.

Preklic obrekovanja. Graška „Tagespost“ objavlja: V izdaji našega lista od dne 6. septembra 1914 smo pod napisom: „Zapiranje srbskih prijateljev“ objavili dopis iz Celovca, v katerem smo g. dr. Janeza Brejca, odvetnika v Celovcu, imenovali prijatelja Srbov in mu očitali, da je slaboznan razširjevalec in eden izmed najhujših in najdelavnejših voditeljev panslavistične ideje in panslavističnega gibanja na Koroškem in da že dolgo časa spada v zapor, a da se mu je žal pustilo dovolj časa, da je začel spise, ki bi mu morda škodovali. Na podlagi poizvedb, ki so se izvršile v teku tožbe g. dr. J. Brejca zaradi razžaljenja časti proti našemu odgovornemu uredniku, se ne obojavljamo s tem izjaviti, da brezpogojno prekličemo gornje proti dr. Brejcu storjene očitke in trditve kot popolnoma neosnovane, in da obžalujemo, da smo g. dr. Janezu Brejcu storili krivico, ker smo objavili dopis. Uredništvo. — O tej zadevi še piše „Grazer Volksblatt“: Včeraj, dne 12. t. m., bi se morala končati pravda odvetnika dr. Brejca radi razžaljenja časti proti odgovornemu uredniku „Tagespost“ g. Castellizu... K današnji obravnavi je prišel tožitelj s svojim zastopnikom dr. Eislerjem, g. Castelliz z zastopnikom dr. Schlosserjem. Prišlo je do poravnave, vsled katere mora „Tagespost“ storjene trditve prekliči, obžalovati in izjaviti, da se je dr. Brejcu storila krivica. Ta izjava se bo v „Tagespostu“ objavila. Razen tega se je „Tagespostin“ zastopnik zavezal, da se bo v zaklad za moštvo 3. vojnega kora v podporo vdov in sirot vplačal določen znesek. Na podlagi te poravnave je dr. Brejce umaknil tožbo. Stroške plača „Tagespost.“

Pomoč za brežiški okraj. Že ponovno smo opozorili, da pri potresi ni troelo samo mesto Brežice, ampak tudi okoliške občine, n. pr. Zakot več nego Brežice samo. Za to zahteva krščanska dolžnost, da se vsem pomaga. Nemško časopisje in nemška javnost o tem očividno niso poučeni, ker se pobira skoro izključno samo v Brežice.

Kdo hoče kmetškemu ljudstvu podnoro tritati? S „Štajercem“ se sicer ne bomo pričakali. Toda resnica mora na dan; zato navedemo doslovno sklep osrednjega odbora c. kr. Kmetijske družbe, za ka-

terege je glasoval, kakor vsi odborniki, tudi slovenski odbornik dr. Verstovšek. Predlog se je glasil: „Centralni odbor se obrni na c. kr. namestništvo, katero naj izda naredbo, vsled katerih se odtegnejo ali zmanjšajo podpore onim dninaricam, ki so prej hodile na delo, sedaj pa vsled dovoljenih podpor nočejo delati.“ Ta sklep je v prid vsem kmetiskim posestnikom, malim in velikim in se ne obrača proti pridnim dninaricam, ampak samo proti onim maloštevilnim izjemam, ki se vsled podpore ogibajo delu. Primerjajmo pa ta sklep s predlogi in vlogo ptujskega okrajnega zastopa, ki se glasi v prevodu: „Na prehranjevalni urad na Dunaju in v Gradcu! Zakon z dne 26. decembra 1912, drž. zak. št. 237, s katerim so bile urejene pravice do državnih prispevov, je povzročil, kakor učijo skušnje, ravno nasprotni vspeh svojega namena, ker se s tem uničuje vsako spodbujanje k poljedelskemu delu. Mali posestnik, ki je bil poprej primoran pridelovati, zamore sedaj živeti od državne podpore in seje navadno le toliko, kolikor potrebuje za svojo lastno potrebo; radi tega je deloma vedno manjše veselje do dela, deloma pa ostanejo čisto velike površine rodovitne zemlje neobdelane.“ Koncem vloge so med drugim označene zahteve: „Da bi se vsem tem slabim razmeram pomagalo, si dovoljuje podpisani okrajni odbor podati te le nasvete: Pod 2. Vlada naj tolmači zakon o pravicah do državnih prispevkov za tiste, ki imajo stalne plače, ugodnejše, za posestnike pa neugodnejše, in naj izvede to načelo potom odredbe. Okrajni odbor Ptuj, dne 6. februarja 1917. Za načelnika: Max Straschill.“ — Nadaljnji pojasnil ni potreba; vsak čitatelj si zamore napraviti lastno sodno. Vzdržujemo se pa vseh nizkotnih napadov na osebe, ker nočemo slediti sloviti pisavi „Štajerca.“

Ljudske šole nameravajo podržaviti. Dunajski list „Zeit“ poroča, da se finančno ministrstvo bavi z načrtom, da bi se ljudske in druge nižje šole podržavile, i. j., da bi odslej namesto občin in dežel država skrbela za zgradbo in vzdrževanje ljudskošolskih poslopij in bi tudi učiteljsvo plačevala iz svojega. Načrt baje pride v razpravo že v prvem zasedanju državnega zbora.

Kmeti tisočaki in bogati prekupei. Iz Posavja nam piše zaveden slovenski kmet: V 3. štev. „Slovenskega Gospodarja“ čitamo, kako nek dopisnik graškega lista „Montagszeitung“ hujska čez slovenskega kmeta. Tisočaki baje kar frčijo na posamezna kmetstva dvorišča in črnovojniki s kmetov baje hodijo z debelonapolnjenimi denarnicami okrog. Dalje trdi tudi omenjeni list, da imajo ljudje še na kmetih skrite velike zaloge masti in čakajo s prodajo, da bodo cene še bolj poskočile. To so pač govorice takih ljudi, ki razumejo o kmetškem stanu toliko kot zajec na boben. Kako si pač more kmet zrediti debele svinje, da bi imel potem dovolj masti za se in za družino in poleg tega še skrite zaloge za prodajo, ko je oblast vse žito odmerila za vsako osebo na grame. Vsak človek pa lahko ve, če ima količjak zdrave pameti, da se svinje z žitom in moko najbolje in najhitreje odebili, s korenjem in repo krmiljene svinje pa nimajo masti. — Nič boljše pač ni pri živini. Za vsako vrsto živine so določene najvišje cene in nakupovalcu so vsaki volji presuhi za v prvo vrsto. Kmet dobi nizko svoto za vole, nakupovalec pa dobro plačilo. Brez volov si kmet ne more polja obdelovati. Če si z veliko težavo kje kupi vole, jih mora pa zopet drago plačati. Taki so torej sedaj kmeti dobički! — Ravno ista je z žitom. Oblast rekvirira vse odvišno žito, žitni komisijonarji iščejo v vseh loncih in pod vsakim ostreškom žita. Kar ga je več, hitro z njim v kak večji mlin. Kmet dobi zopet rekvirirano žito po primeroma nizki ceni plačano, a bogati gospodje in družbe (vojno-žitno-prometni zavod) imajo velike dobičke pri dragih otrobih in moki. Kdor je primoran otrobe kupovati, je jasna priča, koliko dražji so otrobi od najfinejše bele moke. — Se eno, kar najbolj muči v sedanjem času našega kmeta, pač ne smemo zamočati. Kmet vsega dela ne more opraviti pri dnevu. Marsikaj ga čaka še za v noči. Da, dostikrat mora čuti in trdo delati celo do polnoči. In sedaj ne dobi nikjer potrebnega petroleja, še za drag denar ne. V nekaterih krajih na Štajerskem ob Savi imajo trgovci baje še dovolj petroleja, a dobi ga le tisti, ki prinese takozvano „mito.“ V blagor vsakemu kmetu in v korist državi bi bilo, če bi oblast tudi prodajo petroleja dajala pod ostro kontrolo. Našega kmeta bi se naj oskrbelo s potrebnim petrolejem, da bi si ljudje mogli opraviti kaj dela po noči, ko je sedanje pomanjkanje delavcev tako izredno veliko.

Kako se naj zavarujemo zoper tatove? Iz rogaškega okraja nas vprašajo: Znano Vam je, da pri nas v rogaškem okraju tatovi opravljajo zelo pogosto svoj zločin. Kako jih naj odženemo? Mi nimamo nobenega streliva ne za samokrese, ne za puške. Kam se naj obrnemo, da bi se nam preskrbelo strelivo in krogel za samokrese? — O d g o v o r: C. kr. okrajno glavarstvo je dolžno skrbeti za varnost prebivalcev pred tatovi in roparji. Ker žandarji ne morejo preprečiti obiskov tatinskih druhal, naj občina takoj prosi za zanesljivo moč na okrajnem glavarstvu, da se jim preskrbi strelivo, da se boste mogli sami braniti pred neubidnimi obiski. Občina naj odločno zahteva od politične oblasti potrebnega streliva. Dobro je, da si preskrbite orožne liste. Ako pa

pri okrajnem glavarstvu nič ne opravite, pa se obrnite ekspresno na cesarsko namestnijo v Gradeu. O vspehu nam poročajte!

Cenjeni naročniki, pozor! Vsi naročniki, ki nam še dolgujejo kaj naročnine za nazaj ali še niso obnovili iste za naprej, imajo danes in prihodnjič na ovitku modri križ, da jih s tem opozorimo na plačilo. Prosimo jih, da takoj pošljejo denar, ker se njim bo drugače list koncem tega meseca ustavil. Kdor nam pošlje naročnino, naj napiše na vrh položnice ali pa na robu denarne nakaznice, če je star ali nov naročnik. Stari naročniki naj pristavijo tudi tisto številko, ki jo najdejo na ovitku. Ako je pri katerem naročniku kaka pomota, n. pr. da lista ne dobiva ali ima slab naslov itd., naj nam takoj to naznani, da se pomota odpravi. — „Slovenski Gospodar“ stane: za celo leto 6 K, za pol leta 3 K, za četrt leta 1.50 K. Za vojake pa stane: celoletno 4 K, polletno 2 K, četrtletno 1 K.

Gospodarske novice.

Škoda po divjačini. Vprašajo nas: Meni in mnogim mojim sosedom so zajci zelo poškodovali trsje in sadno drevje. Celo odjedli so ga. In kaj so pa napravili z mladimi drevesci? Vse je objedeno, tako, da ne bo več za rast. Zaman je ves naš trud z mazanjem in obdelovanjem. Prosim, kaj naj naredimo, da se nam škoda povrne in da pridemo do pravice? — **Odgovor:** Škodo naznanite na okrajno glavarstvo ter zahtevajte odškodnino. Ob enem naznanite svoj naslov in naslov imejtelja lova. Tudi velikost odškodnine že lahko terjate. Toda pomniti je treba: Škoda za poškodovano trsje se bo Vam vrnila na vsak način, škoda za drevesca pa samo tedaj, ako ste jih imeli do višočine 120 cm obvezane, ali pa obstavljene s koli, oziroma žico.

Zamenjava zemljišč. Posestnik iz slovenjebistriškega okraja nas vpraša: S svojim bratom sem se dogovoril, da bova menjala dve parceli zemljišča. Ker dam bratu manjši kos zemlje, mu moram dodati v denarju 600 K. Ali naj skleneva menjalno ali kupno pogodbo? Ali se mora vrednost parcel tudi naznaniti? Ali velja samo to, kar sem mu v denarju dal? Ali morava imeti od sodnije dovoljenje za zamenjavo, ker itak nobeden nič ne bo na premoženju pridobil, ampak bova posestvi le bolj združila? — **Odgovor:** Napraviti morata menjalno pogodbo. Vrednost parcel določita sama. Koliko ste bratu dali na roko, je postranska stvar. Za zamenjavo ni treba nobenega dovoljenja od sodnije. Ako je kak več človek v bližini, lahko napravite menjalno pogodbo sami. Navesti morate število parcele, katastralno občino, vrednost obeh parcel in ob koncu dasta drug drugemu pravico, da se prepiseta na posestvo. Za vsakega posestnika se mora napraviti posebna pogodba: za Vas ena in za brata ena. Ko ste pogodbi sestavili, pojdite na zemljiško-knjižni urad okraja, kjer ležita parceli, in prosite, da Vam dajo nadaljnih navodil glede kolekov, podpisov, pravilnega vpisa na sodniji itd.

Kje tčijo mlinске karte? Vprašanje: Že pred dobrimi tremi tedni sem poslal po naši občini mlinško karto na okrajno glavarstvo, a je še do danes (dne 3. marca) nisem dobil. Enako se godi tudi mojim sosedom. Gospod urednik, ali Vi veste, kje tčijo mlinске karte? — **Odgovor:** Zahtevajte od okrajnega glavarstva, da naj prošnje hitreje rešuje. Ako pa to nič ne izda, poročajte o tem slučaju ces. namestniji.

Kako je z ozimino? Pšenica in rž sta na solnčnih legah dobro prezimili, pozni ječmen pa srednje dobro. V senčnih legah in v ravnini pa se je bati, da bo več pšeničnih in rženih setev zelo poškodovanih, ječmen pa bo celo zelo slab. Ledena skorja v hribih in voda v nižavah grozi uničiti posebno pozne ozimine. Jarega semenskega žita pa kljub prošnjam in obljubam ni nikjer dobili. — Zadnji dež je na razvoj ozimin zelo ugodno vplival in je odstranil plesnive mreže.

Sejte pomladansko repo! Štajersko cesarsko namestništvo razglašja: Ker je zlasti letos nastala velika potreba, da se pridela že koj v spomladi kolikor mogoče veliko živil, se prebivalstvu ne more dosti priporočati, da seje letos kolikor le mogoče zelo veliko pomladanske repe. Za potrebno seme bode vojno-žitno-prometni zavod skrbel, kolikor mu bo le mogoče. Tudi bodo pravočasno določene najvišje cene za pomladansko repo.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Žatcu tudi v pretekli dobi ni bilo opaziti posebnega gibanja. Zastopnik neke hmeljske veletrgovine je pokupil 100 bal štajerskega hmelja po 90—110 K za 50 kg. Razpoloženje na hmeljskem trgu mirno.

Cene za les. Dunajska zveza avstrijskih lesnih veletrgovin plačuje do preklica za kubični meter hlodov (jelov, smrekov ali borov les) po 50 do 60 K, hlode (hrastov, bukov les) 100—116 K, debele deske (hrastov ali bukov les) 200—248 K, za ostale vrste lesa so ostale lesne cene nespremenjene, ker ni bilo nobenega blaga. Popraševanje po deskah in po hrastovem lesu je izvanredno živahno.

Razne novice.

Največje žitno polje na svetu je v bližini mesta Cincinnati v Severni Ameriki in obsega 6000 njiv, na katerih se pridela po 22.000 hektolitrov žita v vrednosti poldruga milijona kron.

Najnovejša poročila.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 14. marca

Vzhodno bojišče.

Včeraj (v uradnem poročilu) omenjena podvzeta napadalnih čet v prostoru pri Brzezanyju so imela popolni uspeh. Po temeljitem razrušenju sovražnih postojank smo vjeli 2 ruska častnika, 256 mož in vplenili več strojnih pušk in metalcov min. Naši letalci so metali na kolodvor Radzivilov bombe in so pri tem odbijali napade sovražnih letalcev.

Italijansko bojišče.

Bojno delovanje je bilo včeraj splošno slabejše. Na Goriškem so metali naši letalci na sovražno taborišče pri kraju Luccenico bombe.

Južnovzhodno bojišče.

V vzhodnoalbanskem jezerskem ozemlju se boji nadaljujejo. Francozi so med jezera Ohrida in Prespa opetovano in brezuspešno napadli naše tamošnje postojanke.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 14. marca.

Francosko bojišče.

Severno od kraja Armentieres so bili angleški oddelki z ognjem pregnani. V ozemlju reke Ancre so napadali Angleži popoldne brez artilerijske priprave med krajema Achit le petit in Grevillers, ponoči pa po močnem artilerijskem ognju na obeh straneh kraja Bouquoy. Bili so pod velikimi izgubami odbiti in so pustili 50 vjetnikov v naših rokah. V Šampanji so se boji južno od Riponta nadaljevali z menjačim uspehom. Na vzhodnem bregu reke Moze so se ponesrečili sunki Francozov pri Saint Mihielu. Neka naša straža ob reki je bila potisnjena nazaj.

Vzhodno bojišče.

Zivahno delovanje na prednjih bojiščih na več mestih med Vzhodnim jezerom in Dnjestrom. Ob Narajovki so naše napadalne čete naskočile dele ruskih postojank, so razrušile obširne naprave min in so se vrnile z 2 vjetima častnikoma in z 256 možmi ter z mnogimi strojnimi puškami in metači min. Na kolodvor Radzivilov severnovzhodno od mesta Brodi smo uspešno in izdatno metali bombe.

Na fronti generalnega polkovnika nadvojvode Jožeta in generala-feldmaršala pl. Mackensena nič pomembnega.

Macedonsko bojišče.

Več francoskih sunkov med jezeroma Ohrida in Prespa je bilo brezuspešnih. Tudi močni sovražni napadi severno-zahodno in severno od Bitolja so bili izjalovljeni. Na obeh mestih je imel sovražnik precejšnje izgube.

Mehika se pripravlja?

Iz Novega Jorka se poroča, da je ameriški konzul v Mehiki poslal severoameriški vladi nujno poročilo, katero pravi, da je mehikanski predsednik Karanca odredil mobilizacijo in nova prebiranja. Mehika se pripravlja, da nastopi proti Severni Ameriki, ako se ta zaplete z Evropo v vojsko. Nizozemski listi poročajo, da se ob severoameriški meji zbirajo velike konjeniške čete.

Karanca zopet izvoljen za predsednika mehikanske ljudovlade.

Iz Berolina poročajo, da se je dne 12. marca vršila v Mehiki volitev predsednika ljudovlade. Dosedanji predsednik Karanca je bil zopet izvoljen.

Tudi Kitaj proti Nemčiji?

Iz Pekinga se poroča, da je kitajska državna zbornica z večino 300 glasov odobrila politiko predsednika Kitajska ter da Kifaj ukine diplomatske zveze z Nemčijo.

Nesrečna buča. V teh kočljivih časih si zna marsikatera meščanka pomagati na ta način, da se pelje ven na deželo in nakupi pri kmetijah, kar pač more. Tako delajo tudi Dunajčanke. Toda na raznih kolodvorih pazijo na take ženske hrčke orožniki, in treba je nekaj zvijače, da se jim izmuznejo. Neka Dunajčanka je bila posebno pretkana. Dobila je veliko bučo, ki jo je prerezala in izvotčila, nato jo pa napolnila z nakupljenimi dragocenostmi: jajci, surovim maslom, slanino itd. Nato je obe polovici zopet skrbno staknila skupaj, nekoliko prevezala, kakor bi bila buča cela in se s svojim skritim zakladom odpravila na postajo. Smelo je šla mimo strogega in ostrovidnega stražmojstra — saj bučo ji bo pač privoščil. Vse bi bilo dobro izteklo, toda ko hoče žena stopiti na vlak, ji pače buča na tla in se razpolovi! Zakladi pa po tiru! Očividci so rekli, da Trojanci niso bili bolj presenečeni in niso huje kričali, ko so iz trebuha lesenega konja prišli na dan grški junaki, nego ta žena, ko je videla, da je ob vse življene zaklade. Kajti seveda je bil stražmojster takoj na mestu in ji zaplenil sadove njenega truda in zvijače. Razen tega je zamudila vlak in vrhu tega bo imela prijazen pomenek z oblastjo. O ta strašanska vojska!

Umrljivost ljudi. Največ ljudi umrje do 5. leta. Od 10.000 jih umrje 2914. Število smrti pada do 15. leta. Do 10. leta jih podleže 190, do 15. leta 100. Od sedaj se smrtni slučaji vedno bolj množe, kot v prvi mladosti. Do 20. leta jih izgubimo zopet 140. V času od 20 do 50. leta jih podleže raznim boleznim 1521. Od sedaj pa mrjo ljudje še bolj pogosto; do 60. leta 980, do 70. leta 1550, do 80. leta 1750, do 90. leta 790, do 95. leta 58, do 99. leta 8, do 100. leta 1. Zelo redko je število onih, ki dosežejo visoko starost nad 100 let. Večina ljudi umre v prvih letih, deloma vsled nepazljivosti staršev, deloma pa podleže mlado življenje raznim boleznim, ki kaj hitro nežno telesce ugonobe. Seveda pa ne veljajo te številke v vojski, ko toliko ljudi v najlepših letih mora pustiti mlado življenje.

Dopisi.

Maribor. Dobili smo sledeče vprašanje: Dne 7. t. m. je prišel nek posestnik iz cmureškega okraja s svojo ženo v neko mariborsko trgovino in je hotel kupiti 6 prtov. Pogodil se je za ceno meter po 9 K 50 v. Trgovca pa je zahteval, da mora kmet kupiti, ako hoče dobiti omenjeno množino platna, tudi vezenin, čipk in drugega enakega finega blaga za 70 K, drugače se mu platna ne more prodati. Kmet je izjavil, da take fine robe nikakor ne potrebuje in je prosil, naj mu vendar prodajo omenjeno platno. A ker to nič ni pomagalo, je kmet bil pripravljen vzeti finega in zanj neporabnega blaga za 20 K, samo da bi dobil kaj platna. A trgovec je vstrajal pri svoji zahtevi. Kmet je moral oditi brez platna, ker ni hotel zavreči 70 K za nepotrebn lišp. Ali je tako postopanje mestnega trgovca pravilno? — **Odgovor:** Vprašali smo na merodajnem mestu in se nam je reklo, da je trgovecvo postopanje nepravilno in celo kaznjivo. Trgovca takih nečuvnih pogojev ne sme postaviti. Zadevo je treba naznaniti c. kr. državnemu pravdnistvu v Mariboru, katero bo dotičnega trgovca zasledovalo radi draženja in tudi radi tega, ker se je branil prodati blago.

Maribor. Mestni magistrat naznanja, da so sladkorne karte, ki se bodo dne 17. marca razdeljevale, veljavne samo za mesec april, ne pa tudi za mesec marc. Hišne seznane za petrolej je treba takoj zamenjati za bele hišne seznane. Kdor bi do sobote, dne 17. marca, ne mogel oddati belega hišnega seznama, bi ne dobil nobenih krušnih kart. V soboto, dne 17. marca, je izmenjava hišnih seznamov za petrolej nemogoča.

Maribor. V baziliki Matere Milosti so se te dni vršile duhovne vaje za tretjerednike. Slovenske pridige — vsak dan dve — je imel o. Salvator Zobec iz Ljubljane.

Sv. Peter niže Maribora. Dne 3. marca je v Nebovi umrl 59letni posestnik Jožef Neawirt. Pogreb se je vršil dne 5. t. m. ob obilni udeležbi. Rajni je bil vrl slovenski oče in mož. Vseh pet sinov opravlja vojaško službo N. p. v m.!

Ljutomer. Tukaj je umrl dne 3. t. m. gospod Matija Zemljč, bivši veleposestnik in veletržec, v 86. letu svoje starosti. Pokojnik je bil rojen v Murščaku pri Kapeli. Bil je ustanovnik naše Posojilnice, konjerejskega društva in drugih koristnih naprav. Naj v miru počiva!

Gotovlje. Dne 8. sušca je umrla gospodinja v župnišču Ivana Teran. Priporoča se vsem znancem in prijateljem v molitev!

Galičija pri Celju. Dne 26. februarja smo z žalostnim srcem spremlili k večnemu počitku vrlega župana Janeza Doler, posestnika in mlinarja na Pirešici. Mož je padel kot žrtev svoje županske službe v krepkih možkih letih; podlegel je operaciji v celjski bolnišnici. Ne le cela gališka župnija, ampak cela pirska občina je prihitela k njegovemu preranemu grobu; domači župnik mu je tam spregovoril pogrebno slovo, pevski zbor je zapel ganljivo žalostinko, prejšnji župan Davorin Kranjc ga je v svojem govoru orisal kot moža dela in požrtvovalnosti. Pretresljivo so jokali ob grobu žena-vdova in sami nedoraščeni otroci za blagim očetom. N. p. v m.!

Listnica uredništva.

Selnica ob Dravi: Radi Vaše zadeve glede krušnih kart smo se informirali na merodajnem mestu in smo izvedeli, da so trgovci, ki prodajajo moko, dobili pred kakimi 4 tedni od okrajnega glavarstva navodila, da morajo na eno karto, ki se glasi na 2 kg 80 dkg, dajati samo 2 kg moke. Karta pa se mora cela oddati. To pa zategadelj, ker so se zaloge moke zelo skrčile. Glede petroleja pa prosite župana, da vam da 2 ali 3 karte po 1/2 litra petroleja. Pojasniti mu morate, da hoče moč daleč na delo in morate zjutraj že pred 4. uro v tati in zvečer čez 9. uro delati. Ako ste prikrajšani in se Vaši prošnji ne ugodijo, imate pravico, se pritožiti na prehranjevalni urad okraj. Glavarstva v Mariboru, Edmund Šmidova ulica, II. nadstropje. — Sv. Rok ob Sotli: Prehranjevalni uradi okrajnih glavarstev imajo nalogo, da preskrbijo posamezne kraje z moko in drugimi živili. Naj se Vaša občina obrne s posebno vlogo na okrajno glavarstvo in zahteva več moke in drugih živil. Moko mora trgovka pravično razdeljevati med vse občane. — Sevnica ob Savi: Shranite odrezke, ker bodo trgovci dobili še več sladkorja. Cele karte pa vam trgovci za 1 kg sladkorja ne sme vzeti. — Ako je moka neizbitna, se pritožite na okrajno glavarstvo in zahtevajte zdravo, žitno moko. — Desetnik Hliš: Smo že poročali. Pozdrave! — Jož. Majhen: Tudi letos se bodo dovoljevali dopusti za spomladansko delo na polju in v vinogradih. Naj Vaši domači takoj vložijo prošnjo in jo vam pošljejo. Predložite jo pri raportu. — Mislinje: Vložite še enkrat prošnjo. Pri občini imajo posebne tiskovine za take prošnje. Župan mora vzeti Vašo prošnjo na znanje in jo odposlati okrajnemu glavarstvu. — Mali trgovci v Savinjski dolini: V mariborskem okraju je prehranjevalni urad hvaljevalno razdelil sladkor na vse občine in med vse trgovce na deželi. Svetujte, naj tudi celjsko okrajno glavarstvo tako stori in če se vam ne ugodijo, obrnite na c. kr. namestništvo v Gradcu. Pozdravljeni! — Gabrijel Škvorc: Obrnite se za dotični naslov na Rdeči križ, Dunaj. — Četovodja z. K. Dunaj: Ne smemo priobčiti. Pišite raje kaj družega. Pozdrave! — Raznim dopisnikom: Pred sklepom uredništva smo dobili večje število dopisov, poročil o padlih slovenskih junakih i. t. d. Ker pa nam je prostor skromno odmerjen, smo več tega gradiva odstopili „Straži“, da ne zastari. — Tudi inseratov se nam je toliko nakupilo, da pri najboljši volji nismo mogli vseh spraviti v list.

Loterijske številke.

Gradec, dne 28. febr. 1917: 72 20 48 52 86
Linc, dne 3. marca 1917: 13 66 50 36 3
Trst, dne 7. marca 1917: 68 10 13 21 17
Dunaj, dne 10. marca 1917: 80 13 79 87 19

Mala naznanila.

Kuopiti žel m. hišo z malim zemljiščem. Vrednost 10.000 do 20.000 K za gotovo plačilo. Ponudbe blagovoljijo se poslati: L. Šijanec trgovec, Križevci, Štajersko. 225

Priporočila se kot kuhari a ozir. gospodinja, starjša oseba z lepimi spricavali k samostojnem g. na deželi z malim posestvom. Naslov pove upr. v. Sl. Gospodarja pod „Kubarica 224“.

Osebe, ki imajo skmet-skim ljudstvom dobro znanje, d. b. b. službo s plačo, provizijo in dietami. Dopisi na generalno zastopstvo družbe „Kosmos“, Gradec, Jakomini trg št. 11.

Išče se pridno dekle k rodbini brez otrok na deželo. Starejša in taka, ki zna kuhati ima prednost. Ponudbe na upravnništvo Slov. Gospodarja pod „št. 190“.

Tello, 4 mesece brejo kakor tudi druge stvari: Alf, omara, stole, velike zabojke za shrambo ima na prodaj Amalija Lorber, Sv. Peter pri Mariboru. 225

Kdo kaj ve?

Jakob Zorko se pogreša že od 16. julija 1915. Bil je v Galiciji. Služil je pri c. kr. pešpolku št. 15 8 stotniji, 2. voj. vojna pošta št. 60. Odgovor prosi Antonija Zorko, Sv. Barbara pri Mariboru, Spod. Korena h. št. 2.

Redka prilika!

Radi preselitve 250 komadov lepih razglednic, namesto K 20— sedaj samo K 10— franko pošilja, dokler kaj zaloge: H. Sapira, eksportna hiša Galanta št. 110, Ogrsko. 191

Želim kupiti tago na vodo, v dobrem stanju, celo opravo, to je: stavbo in streho ali brez nje. Ponudbe na naslov: Karel Videnšek, mlin., Globočce p. Vojnik. 196

Učence, star 16 do 17 let, se takoj sprejme pri Antonu Marčič, usnjarski mojster v Slov. Bistrici. Tri letna učna doba. Dobi tudi hrano in obleko. 155

Pobegnil je deček star 12 let (25. januarja) doma iz Vrhloga Zove se Albert Krajnc. Če kdo kaj ve o njem, naj naznani občini Vrhloga pri Slov. Bistrici. 187

Želim prodati posestvo, ki obsega iz velike zidane hiše, hleva in nad tri orale zemljišča, hosto, koja meri nad dva orala. Hiša stoji poleg okrajne ceste, blizu kolo-djorja in 5 minut od farne cerkve Sv. Marijete. Ker je hiša za vsako obrt pripravna, se tudi na željo sama prodaja. Cena po dogovoru ali pa pisмено. Jožef Lokovšek, posestnik na Ogečah, pošta Rimske Toplice. 220

Zlat naočnik (cviker) zgubljen na mariborskem kolodvoru. Blagohotno izročiti upravnistvu. 207

Zane živ. kočijaž, (je lahko tudi čez 50 let star) se sprejme na dobrem zasebnem in stalnem mestu. Plača K 160.— s prostim stanovanjem. Ponudbe pod „kočijaž št. 206“ na upravnništvo Slov. Gosp. v Mariboru.

Maj-r z 2 ali 3 delavskimi močmi se sprejme. Vpraša se v Mariboru, Garteugasse 12.

Glasovir, ki je še dobro ohranjen, jen. želim kupiti. Kdor ga ima na prodaj, naj mi naznani. Roman Anton, organist, Št. Plj v Slov. goricah. 219

Iščem konjskega hlapca. Oglasi se naj pri g. sp. županu v Framu. 215

Nova hiša s prostornim vrtom se v Studencih pri Mariboru ceno prodaja. Janez Veršič, Deubler-jeva ulica 13. 216

Za majerja. Iščem službe s tremi delavskimi močmi. Naslov v upravnistvu pod „Majer št. 217“.

Mlada žena s 3 letnim sinčkom, katere mož se nahaja na bojišču, išče službe za gospodinjjo ali mlekarico na gradu ali večjem posestvu. Če je potrebno ima tudi dve delavski moči. Naslov: Veronika Bračko, grad Spielfeld. 212

Šafar z dvema osebama išče službe; ima lepa spricavala. Naslov pove iz prijaznosti Krajnc Franc, Tržaška cesta št. 74, Maribor. 213

Na prodaj srednje posestvo, obstoječe z travnikov, gozda in lepega sadonosnika. Zidana hiša in hlevi ob okrajni cesti; vse v najboljšem stanju. 5 minut od cerkve. Kdor želi kupiti, naj vpraša g. Luršak, restavracija Soršak ob železnici, Slovenska Bistrica. 214

Mesarskega učenca sprejme takoj pod ugodnimi pogoji mesarski mojster, Franc Selak v Celju. 189

Zahvala.

Pri sestanku v restavraciji Narodnega doma v Mariboru o/D. se je nabralo dne 10. grudnia 1916 K 200.— za najubožnejše slovenske begunce, ki bivajo v c. kr. taborišču v Vagni pri Lipnici. Nadalje so darovali slavna Posojilaica v Mariboru o/D. K 200.—, dr. Franjo Rosina, odvetnik v Mariboru K 50.— in dr. Anton Medved c. kr. gimnazijski profesor v Mariboru K 10.—. Skupen znesek K 460.— je bil vposlan po gospodu c. kr. poštnem kontrolorju Vekoslav Bahovu v Mariboru. C. kr. upravništvo za begunce si usojia izrekat vsem p. n. darovalcem, ki so prispevali v ta blag namen, svojo najiskrenejšo zahvalo. Vodstvo c. kr. taborišča za begunce v Vagni pri Lipnici. 173

Posojilnica v Makolah

vabi svoje zadrudnike na

redni občni zbor,

ki se bode vršil v lastnem domu, Makole št. 11. v četrtek dne 21. marca 1917 ob 1/2 2 popoldne.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo o izvršeni reviziji.
3. Poročilo računsk. pregledovalca.
4. Potrjenje računskega zaključka za l. 1916.
5. Razdelitev čistega dobička.
6. Volitev načelstva in rač. pregledovalcev.
7. Nasveti in predlogi.

Makole, dne 9. marca 1917.

228

Načelstvo.

VABILO na

redni občni zbor**Hranilnice in posojilnice v Braslovčah,**

reg. zad. z nem. zavezo,

ki se vrši v četrtek, dne 22. marca 1917 ob 3. uri popoldne v zadrudni pisarni.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje letnega računa.
4. Sklepanje o razdelitvi čistega dobička.
5. Nasveti glede spremembe pravil zadruge.
6. Slučajnosti.

Braslovče, dne 10. marca 1917.

222

Za načelstvo: Jos. Pauer, Fr. Lorber.

Vabilo

na

redni letni občni zbor,**Vzajemne zavarovalnice zoper ogenj na Ljubnem,**

ki se vrši, dne 25. sušca t. l. ob 12. uri opoldne v druž. pisarni

z običajnim dnevnim redom.

Ako bi se ob določenem času ne sešlo zadostno število udov, vrši se isti eno uro pozneje ravnotam.

ODBOR.

Vabilo

na

deseti redni občni zbor**Ljudske hranilnice in posojilnice v Celju,**

registrovana zadruga z omejeno zavezo,

ki se vrši v nedeljo dne 1. aprila 1917 ob 10. uri predpoldan v posojilniški posvetovalnici.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računa za leto 1916.
4. Razdelitev čistega dobička za leto 1916.
5. Slučajnosti.

V slučaju, da bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se vrši uro kasneje drug občni zbor, ki veljavno sklepa, ne ozira se na število navzočih zadrudnikov.

NAČELSTVO.

226

Kapljice za svinje.

Cena 1 steklenice je K 1-20. O dobrih učinkovanjih teh kapljic imam mnogo priznanih in pohvalnih pisem. **F. Prull**, mestna lekarna „pri a. kr. orlu“ Maribor, Glavni trg št. 15.

Zahvala.

Nisem varjel, da bi te kapljice kaj pomagale. Sedaj ko sam se prepričal, da res pomagajo, vam izrekam lepo hvalo ter priporočam, da zdravilo vsa svinjerejca. Prosim, pošljite mi spet vrtajskih kapljic za rdečico in sicer hitro kakor morate 6 steklenic. Z predravim Ivan Škerjanc.

Srednja vna. dne 6. avgusta 1916.

Velika izbira vseh

čevljarskih izdelkov

posebno lesenih čevljev. Zunanja naročila se takoj izvedejo. Štefan Strašek, čevljarska delavnica in največja zaloga čevljev, Celje, Schmiedgasse 3.

164

Nobenega zobobola več.

Nobenih neč brez apanja. Sredstvo „Fides“ kmanjšuje bol pri vseh zobovih, kakor tudi pri najbolj trdovratnem, revmatičnem zobobolu, kjer se še druga sredstva bila zama. Ako ni uspeha, se pošlje nazaj. Cena K 1-50, 8 škatljice K 4.—. Nobenega kosa na zobovih več! Srečno zobovje se doseže s sredstvom „Kirsche“ za zobe. Takojšni uspeh. Cena 2 K; 3 steklenice K 5. Kemeu, Kosc (Kaschau), I. Postfach 12/Z 80, Ogrsko. 2 II. 1916.

Kmetijska zadruga v Račah kupuje okrogel in tesa les.

Naročajte, priporočajte, podpirajte v prvi vrsti svoj list v Novem mestu

Dolenjske Novice

vsi dolenjski rojaki, ki živite na zelenem Štajerskem. Naprej plačana letna naročnina 3 krone.

MUZEJ

Slov. zgodovinskega društva, Maribor, Koroška cesta 10. Darujte zanj vse zgodovinsko važne predmete, osobito vojne spomine.

Cvetje

iz vrtov sv. Frančiška

(glasilo III. reda) izhaja v Kamniku na Kranjskem in stane za celo leto 2 K.

Sijajna bodočnost

je zagotovljena novim srečkam avstr. Rdečega križa in turškim srečkam! Nakup teh izbornih srečk pomenja najpametnejši način varčevanja in prinese v srečnem slučaju

veliko bogastvo!

Srečke imajo trajno denarno vrednost in mora vsaka zadeti. Sveta vsakelemljnih glavnih dobrih znanja čez

dva milijona kron!

Pogoji za nakup teh srečk so tako ugodni, da si jih zamore vsakdo z lahkoto nabaviti. — Zahtevajte brošuro pojasnilo!

192

Srečkovno zastopstvo 16, Ljubljana.

MALA NAZNANILA.

Ena bazeza stane 5 vinarjev, petivista 18 vin. Mrtvaška omanila in zakvale vsaka petivista 24 v, Isjave in Poslano 36 vinarjev. Za večkratno objavo znaten popust. Inerati se sprejemajo le proti predplačilu. Zadnji čas za sprejemanje ineratorov torej opoldne.

Mizarskega pomočnika išče Franc Kolman miz. mojster Orehovavas, Slivnica pri Mariboru. 196

Takoj se sprejme mizarski pomočnik ali učence, ki se je že nekaj časa učil. Naslov: Fr. Kolman, Orehovavas, pošta Slivnica p. Mariboru.

Naprodaj je majhna hiša z vrtem v industrijskem kraju na Spodnjem Štajerskem. Naslov pove iz prijaznosti upravnistvo „Slovenskega Gospodarja.“ 181

Krava se proda v Studencih, Uferstrasse 47, Maribor. 182

Ključavničarji pozor! Fant, 15 let star, ima veselje do ključavničarskega učenja, želi pri kakem mojstru v mestu ali na deželi se učiti. Ljubše tamo, kjer bi stanovanje in hrano imel doma. Vstop takoj. Erjavce Stefan, pošta Podplat št. 16 pri Poljčanah. 193

Konj, 3 leten, krasen, se proda. H. Drolenik, c. kr. davč. upravitelj, Ptuj. 196

Kislo zelje in repo kupuje M. Berdajs, Maribor, Sodtjir trg. 197

Kislo zelje kupuje vsako množico K. Hof, Maribor, Glavni trg, 3. 199

Prodajalka, boljše moč, sprejme se takoj v trgovino mešanega blaga Lud. Kuharič, Ormož. 198

Posestve na prodaj tik glavne ceste v Močni, Sv. Marjeta ob Pesnici, 4 orale rodovitne zemlje. Naslov: Črno Julijan, Močna, Sv. Marjeta ob P. 200

Sprejme se takoj mizarski pomočnik, če tudi invalid, pri F. Kolman, mizar v Orehovi vasi, pošta Slivnica pri Mariboru. 205

Učence poštenih staršev, (ne pod 14 let starega), pridnega, ki ima veselje do trgovine, sprejme takoj trgovec J. Traun, Ptujaka gora. Ponudbe se naj pošljejo v Celje, Gosposka ulica 52 Ivsa Trauna. 204

Iščem dekle k dvema otrokoma, od 14 do 16 let staro, se takoj sprejme. — Naslov: Nikolaj Planinšič, Wurmat št. 20, pošta Luče (Leutsehach). 202

Dobra kuharica, izurjena v vsakem delu, želi nastopiti službo najraje v večjem župnišču, do 1. ali 15. aprila. Naslov: G. Levičnik, Maribor, Gosposka ulica št. 56, III. nadst. 208

8 vinarjev

Prva tovarna ur Ivan Konrad,

c. i. k. dverni dobavitelj v Brčku 261 na Češkem.

Nikelnasta anker-ura K 630, 680, 950, starosrednja-keramika remont. ura K 8, s švicarskim kolesejem K 825, vojna spominska ura K 10, radiom žepna ura K 18, niklasta budilka K 7, stenska ura K 630. Za vsako uro triletno pismono jamstvo. Pošilja se proti povzetju. Nobena riziko! Zamenjava dovoljena ali denar nazaj. I. Da

Kmetiko dekle, vsakega dela vajena, išče službo na deželi. Naslov pove iz prijaznosti Neža Vacas, Maribor, Uferstr. 24. 209

6 let stare dek'le se da za svojo, Naslov: Elizabeta Rožman, Koroška cesta št. 68. Maribor. 210

Delavci v zemlji, zidarji, profinjisti, se proti dobremu plačilu sprejmejo za dobro stanovanje in oskrbo je preskrbljeno. Naslov: Union Baugesellschaft, Ruše pri Mariboru. 211

„Solzna Avstrija“

Dve novi pesmi v trajni spomin: 1. „Z Bogom zvonovi!“ in 2. „Romarska Marijina“ stane vsaka s pošto vred 25 vin., torej obe 50 vin. Knjiga pod naslovom „Solzna Avstrija“ s 25 bojnimi pesmimi je še tudi za eno kromo in 40 vin. na razpolago. Kdor je še nima, naj si jo takoj naroči. Znesek se lahko pošlje v neposrednih poštah ali pa v denarju. Na brezplačna naročila se ne more ozirati. Naročuje se pri Matiji Belec pri Sv. Bolfanku v Slov. goricah via Ptuj Štajersko.

Malo posestvo

je na prodaj, meri štiri orale. 1/2 orala vinograda, njive in sadonosi. Cena 9000 K. Posest. Barbara Lubej, Počehova št. 245, občina Leitersberg pri Mariboru. 190

Domače mlino (železne žrnje), s katerimi lahko vsak otrok vsako vrsto žita melje, prekrbi Janez Dajčman, posestnik v Selnici ob Muri, p. St. Ilj v Slov. gor. 109

Konjak.

Pri slabostih vsled starosti in težavah v želodcu je konjak očistil (destiliran) iz starega vina že več stoletij znan kot najboljšo sredstvo za dolgo življenje in ojačenje. Pošilja se steklenice, ki vsebujejo 4 pollitre 12 let starega konjaka franko za 40 kron. Sletnega konjaka, čudnodobro uspevajoče sredstvo za vdrženje pri trganju v členkih 4 pollitre steklenice 32 K. Prodaje se tudi vino od 56 litrov naprej. Beli risling in rdeči burgundec liter po 3 K 60 v. Benedikt Nerti, veleposestnik, grad Golič pri Kojacah, Štajersko. 1 Kienr.

„Solzna Avstrija.“

Knjigo pod naslovom „Solzna Avstrija“ s 25 krasnimi pesmimi, okrašeno s slikami, pošlje Matija Belec pri Sv. Bolfanku v Slov. goricah, via Ptuj, Štajersko, vsakemu, ki mu pošlje znesek 1 kromo 40 v. v denarju ali pa v novih neposrednih poštah znamkah. Ta spomin na svetovno vojno, naj ne manjka v nobeni hiši! — Nova krasna Romarska Marijina pesem za 80 vinarjev. Na brošpladna naročila se pa nemorno ozirati! 68

Dvonedstropna hiša

sraven še drugo poslopje, nove zidane za pekarijo. Peč s paro s postavi s glavarstvom dovoljenjem. Na prav dobrem prostoru tudi na dan do 200 hlebov tajnega truba. Stanovaleci plačajo na leto 4500 kron. Se pod lahkimi pogoji za 60.000 kron proda. Vpraša se v Mozartstrasse 59, Maribor. 657

Kupim

demačo slivovko...
čebelni vosek...
vinski kamen...

vsako množico po najvišji ceni. Ponudbe naj se pošljejo: Iv. Seroo, trg., Maribor, Tegethofova ul. 57. 91

Učence se takoj sprejme. Prednost ima tak, ki se je že nekoliko učil čevljarstva. Stefan Strašek, čevljarstva delavica Celje, Kovačeva ulica št. 5. 88

Naznanilo beguncem. Kot predsednik Gospodarske zadruge za Gerško okolico in zaupnik Dunajskega odbora za begunce iz juga naznanjam svoj sedajni naslov: Ivan Mermolja, Gačnik 72, pošta Pesnica pri Mariboru, Štaj. 190

Dva čevljarska pomočnika se takoj sprejmeta za lepo in priprosto delo. Stalaj zaslužek. Sprejme se tudi čevljarski pomočnik-invalid. Stefan Strašek, Celje, Sthmiedgas. 3. 163

Dobri čevlji po ceni.

Pošiljam vsespovod proti povzetju sledeče obuvale in sicer tako dolgo, dokler bo kaj zaloge po najnižjih fabriških cenah: Otroške čevlje s klobučevino in podplati iz linolesa št. 19 do 28 4 K. Otroški čevlji, prima kakovosti s močnimi probkovinastimi podplati št. 21—25 5 K. Dobri čevlji za ženske iz klobučevine s debelimi akosi zaščitimi klobučevinastimi podplati št. 37—42 11 K. (Droge čevljev). Močni moški usnjeni čevlji s pribitimi lesenimi podplati št. 42—46 21 K. Naslov Rudolf Werdisheim tovarnišča zaloga čevljev, Grac, Sporgasse 11. 76

Kupim kostanjev les vsako množico in plačam po najboljši dnevni ceni. Jos. Zajčlanik, trgovec v St. Jernej pri Ločah. Štaj.

Pridnega in močnega pekovskega pomočnika ali učenca sprejme s celo hrano in plačilom Ivan Bähm, Fram pri Račah. Štaj. 144

Učenec, ki mora plačati za učenje, se sprejme takoj pri g. Cverlin, krojaški mojster, Maribor, Tegethofova ul. 28. Ima tudi hrano in stanovanje tam. 143

Vrtinar išče takoj malo hiše z večjim stanovanjem z boljše njivo, boljše zemljišče, če mogoče z vodo za zamakanje, proti mesečnemu odplačilu za več let. Velja v vsakem slovenskem kraju, le blizu železniške postaje. Najboljša svezna z Mariborom. Oglasi se je pri občinskem uradu v Hotinji vasi, p. Slivnice. 101

Kovači pozor!

V Hotinji vasi p. Slivnice pri Mariboru se sprejme kovač, tudi invalid. Nekaj orodja se dobi v vasi. Mesto stalno z dobrim zaslužkom. Blizu železniške postaje. Najboljša svezna z Mariborom. Oglasi se je pri občinskem uradu v Hotinji vasi, p. Slivnice. 101

Automatična mišnica

za podgane 5 K 80 v., za miši 4 K. V eni noči se na lovi po 40 miši. Nobeno vreme ne vpliva in se same uredijo. Lovilnica za kuhinjske žuželke „Rapid“ polovi na tisoče žuželk v eni noči, K 370. Povsod najboljši uspehi. Mnoge pohvalnih pisem. Se pošilja proti povzetju. Poština 80 v. Raspošiljalnica Tintner, Dunaj III./72, Neuburggasse št. 24. (1 Laszlo).

Gostilna v Mariboru

na lepem prostoru v sredi mesta se takoj preda. Lep vrt, gospodarska poslopja s hlevom. Cena 46.000 kron. Pisemne ponudbe na upravnistvo pod „gostilna v Mariboru“ št. 157. 4

Učence močne postave iz boljše hiše se sprejme v trgovino s mešanim blagom Martin Ogorevc, Konjice. 89

Lončarska pomočnika

enega pri „šajbi“, ki zasluži pri hrani 12—25 K na teden, enega pa pri pripravljanju, ki zasluži 6—12 K, sprejme takoj lončarski mojster Franc Rajšp v Framu pri Mariboru. 155

Konja z opravo vred proda lončarski mojster Franc Rajšp v Framu pri Mariboru. 156

Potovalni uradniki in uradnice

se sprejmejo pri okrajnem vodstvu c. kr. avstr. vojaškega vdovskega in sirotinskega fonda (oddelek vojno zavarovanje) v Ptuj, minoritski trg. Stalna plača. Vprašanja na pisarno v Ptuj, minoritski samostan. 159

Stavbenik in tesarski mojster

Jožef Nekrop, Maribor, Mozartstrasse 59 se priporoča cenj. občinstvu za vsakovrstna stavbena in tesarska dela. Telefon št. 15/VIII. Maribor. 160

Seno in slamo

kupuje Zadruga v Račah. 646 4

Čevlji

z lesenimi podplati,

najboljše kakovosti, okovani, znotraj obloženi s kožuhovino.

Št. 26—28 K 14.—
„ 29—34 K 17.—
„ 35—38 K 20.—
„ 39—41 K 23.—
„ 42—46 K 26.—

Pošiljanje po pošti. Povzetje. Zamenjava dovoljena. Poština in stroški pošiljanja do 5 kg 1 K 40 v.

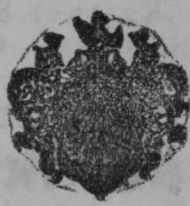
M. Schram, Maribor ob D. 88
GOSPOSKA ULICA.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

sprejema vsa tiskarske stroške spadajoča dela kakor: časnik, knjige, brošure, stenske in druge koledarje.

Za vsa župnijske urade: spovedne in misijonske listke s črtni, rdečimi ali modrimi tiskom, uradne zavitke s rdečo glavno tar rdečo oznanilne napise. Za glavne občinske, šolske in druge urade: uradne zavitke, oznanila, napise, razglase, plačilne predpise, prejemne potrdila itd. Za obrtnike in trgovce: pisma, zavitke, okrošnice, račune, opomine, menice, cenike, dopisnice, naslovnice, letake in lepake s črtni in drugobarvnim tiskom. Za posojilnice, zadruge in društva: pravila, zapisnike, pristopnice in sprejemnice, letna poročila, računske zaključke, društvene znakove, vabila itd.

Brzljavi naslov: Cirilova tiskarna Maribor

Trgovina tiskarne sv. Cirila MARIBOR, v lasni hiši Koroška cesta št. 5

priporoča svojo veliko zalogo raznega papirja, peresnikov, peres, škafitje za peresnike, svinčnikov, radirk, kamencov, tablic, črnih, zavrtkov (barvanih in belih, v vseh velikostih), trgovskih knjig, noticov, pismenega papirja v mapah in škafitjah, razglednic, itd. — Sveže podobne (male, velike in stenske), raspela vseh velikosti, molitveniki, moliki, svetinjice, škafitirji. — Štambiliče se urade in dr. — Postrežba točna in solidna.

Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptuj

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Uradne ure

za vsa urada, vsak petek in vsak sobota dan od 9. do 12. ure in vsake nedelje od 8. do pol 12. ure dopoldne. Vpisnice in izplačnice se redno same ob uradnih urah. Poročila se dajejo vsak dan od 8. do 12. ure dop.

Uradni prostori

se nahajajo v minoritskem samostanu v Ptuj.

Hranilne vloge

obrestuje po 4 %, od 1. in 16. v mescu po višini in do 15. in zadnjega pred dvigom. Novdignjene obresti se koncem junija in decembra vsakega leta pripisujejo glavnici ter kakor te-le obrestujejo. Sprejemajo se hranilne knjizice drugih zavodov kot vloge, ne da bi se pri tem obrestovanje kaj prekinilo in ne da bi stranka imela pri tem kakih potov ali strokov.

Na razpolago se strankam brezplačno pošilja hranilne polnice št. 118.060 in domači nabiralniki.

Posojila

se dajejo na vsakdanje po 5 %, na vsakdanje po 5 %, na vsakdanje po 5 %, na vsakdanje po 5 %.

Prejemnice se dajejo po 5 %, na vsakdanje po 5 %, na vsakdanje po 5 %, na vsakdanje po 5 %.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

sprejema hranilne vloge od vsakega, ki jih obrestuje po

4%

Za nalaganje denarja po pošti se na razpela gopoložnice o. kr. pošte hranilnice na Dunaju št. 92.465. Rentni davek plačuje zadruga.

Posojila daje

članom na vknjižbo, na poroštvo in zastavo pod zelo ugodnimi pogoji. Vknjižbo in drugo zemljiščno izpeljavo izvršuje posojilnica sama brezplačno; stranka plača le koleke.

Uradne ure

vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

„Hotel Bell vo!“ Graška (cesarja Viljema) cesta št. 9.

Posojilno in hranilno društvo pri Sv. Emi
razglasa, da obrestuje hranilne vloge od 1. marca 1917 dalje po **3%**.

Semena

zanesljivo kaljiva kupujte samo pri trdkri

Ivan Ravnkar - Celje.

Na primer: deteljno seme, peso Mamut, rdečo in rumeno, različno travno seme, vrtno in cvetlično po najnižjih dnevnih cenah.

Lepo deteljno seme

ima na prodaj. Franc Matjašič v Šetarjevi pri Sv. Lenartu v Slov. gor.

Čevljarji.

Lepi kosci podplatov kg K 5 — pošilja od 5 kg naprej po povzetju dokler bo še kaj zaloge. Lederwertung Graz, Zimmerplatzgasse 1. (8 Kienr.)

Upravnik se išče

zmožen slovenskega in nemškega jezika, ki je dovršil vinarsko šolo in je izbran v nogradnik neakadenik. Biti mora Slovenec **z večletnimi odličnimi spričevali**, zelo pošten, neoženjen ali oženjen brez otrok. — Ponudbe se naj pošiljajo na naslov: Bansk. dvor pošta **Vinica**, postaja **Ormož**, poste restante.

Sprejmemo

veščaka - cenilca

za klavno in plemensko živino. Reflektirano le na absolventa kmetijske šole in izvrstnega strokovnjaka s splošno izobrazbo, dobrega računarja, sploh zmožnega in zanesljivega delavca. Biti mora tudi vojaščine prost. Ponudbe z izpričevali se naj vložijo na: Kranjsko deželno mesto za dobavo klavne živine v Ljubljani, Turjaški trg št. 1. Plača primerna in dijete.

PREDIVO

laneno in makovo seme kupuje po najvišjih cenah

R. Stermecki v Celju,

oblastveno določeni nakupovalec za sedne okraje:

Celje, Vransko, Gornjigrad, in Šmarje.

Kislo zelje, belo repo,
kupuje trgovina Poš,
Maribor, Koroška cesta 20.

Otvoritev kleparske obrti!

Usojam si uludno naznaniti, da sem v Mariboru, Grajska ulica šte. 28, (Burggasse) otvoril dobro opremljeno

kleparsko delavnico.

Prevzamem v izvršitev vsa v mojo stroko spadajoča nova dela kakor tudi popravila. Z velespoštovanjem

Makso Ussar,

koncesionirana inštalaterska obrt za naprave plinovih in vodovodnih naprav.

„Usnjehran“

je najboljšo postavno zavarovano sredstvo za ohranitev dragih podplatov. Sredstvo je preiskušeno, utrdi podplate, podvoji njihovo trpežnost ter učinkuje izborno proti vremenskem uplivu. Zatorej velik prihranek. Za dva para podplatov zadostuje ena steklenica. Prosto poštine pošilja dve steklenici za 4 K. (Denar naprej). R. Starovašnik, Konjice, Štajersko. Trgovci in preprodajalci dobe popust.

Vsako množino vreč

kupi veletrgovina

Anton Kolenc, Celje.

Gonilne jermene

takoj razpošilja Kattner & Co., Gradec 46. Bezjavni naslov »Gigant«, Gradec.

Vinogradniki pozor!

Na suho cepljene trte so na prodaj, same najboljše rodovitne vrste in sicer I. vrste. Vse trte so cepljene na Riparia Portalis in Göthe šte. 9. Cepljene trte so zelo močne in lepe. Trte so popolnoma zaraščene in jako lepo vkoreninjene, zakar se jamči. Dobijo se tudi cepljene trte posebno močne (l. 1915). Cena po dogovoru. Kdor si hoče naročiti zelo močne in lepe trte, naj se blagovoli ogledati pismeno ali ustmeno pri Francu Slodnjak, trinar v Rotmanu, pošta Jursinci pri Ptuj (Spod. Štajersko).

„Panorama-International“

Maribor, Grajski trg šte. 3, zraven gostilne „k črnemu orlu“ se priporoča na obilen obisk. Odprto cel dan. Vstopnina 30 v, otroci 20 v. Predstava traja 25 minut. Vojni dogodki iz vseh bojišč pokrajine vseh dežel celega sveta v naravi velikosti, slikovite in resnične. Za malo denarja in malo izgubo časa se vidi mnogo znamenitosti celega sveta. Kdor si enkrat ogleda „Panorama“, pride zopet, ker so vedno nove predstave.

Gnoj.

Havbični polk št. v Mariboru ponudi gnoj od 150 konj počenši s 15. marcem 1917. Ponudniki se vabijo, da stavijo svoje predloge v nadvojvode Viljema vojašnici v Mariboru pri zapovedništvu

†
Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem naznanjamo tužno vest, da je vsemogočni Bog po kratki a mučni bolezni poklical k sebi našega predobrega očeta
Jožefa Neuwirt,
posetnika v Nebovi,

sprevidenega s sv. zakramenti za umirajočega, dne 3. marca t. l. v 59. letu njihove starosti. Pogreb je bil 5. marca.

Blagega pokojnega priporočamo v pobožno molitev in blag spomin

Sv. Peter pri Mariboru, dne 8. marca 1917.

Marija roj. Mlasko, žena.

Alojzij, Franc, Konrad, Janez, Vincenc,

sinovi-vojaki.

Marija, Jožefa, Ana, Liza, Rozalija, hčere.

Zahvala.

Za mnogobrajne dokaze iskrenega sočutja, ki se nam je izkazalo povodom nenadomestljive izgube naše srčnoljubljene matere, tašče, oziroma stare matere,

Katarine Jarc roj. Vernik,

posetnica v Jelenčah,

za številno spremstvo pri pogrebu se vsem udeležnikom, sorodnikom, sosedom in znancem iz domače in obilo drugih župnij iskreno zahvaljujemo.

Prav posebno zahvalo izrekamo v. g. duhovnemu svetovalcu in dekanu Čizku za vodstvo pogreba in v sree segajoč nagrobni govor, č. g. kaplanu J. Medvedu za podelitev sv. zakramentov ob zadnji uri, č. g. kaplanu magdalenškemu Avg. Šparlu za udeležbo pri pogrebu, slavnemu jareninskemu pevskemu zboru in še posebej g. pevovodju nadučitelju Čoncu za žalostinke na domu in ob goliši. Končno se zahvaljujemo vsem, ki so našo drago, nepozabno mater v času njih bolezni obiskali in nas v urah težav in britkosti tolažili.

Prosimo vse sorodnike, znance in prijatelje, da se naše ljube matere spominjajo v molitvi.

Jelenče pri Jarenini, 8. marca 1917.

186

Žalujoči ostali.